

Bruselj, 9. april 2021
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2021/0079(NLE)**

7661/21
ADD 1

AVIATION 66
RELEX 277
OC 10
TU 3
MED 8

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	8. april 2021
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2021) 153 final - ANNEX
Zadeva:	PRILOGA k predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Evro-sredozemskega letalskega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tunizijo na drugi strani, v imenu Evropske unije

---

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2021) 153 final - ANNEX.

Priloga: COM(2021) 153 final - ANNEX

Bruselj, 8.4.2021
COM(2021) 153 final

ANNEX

PRILOGA

k

predlogu sklepa Sveta

o sklenitvi Evro-sredozemskega letalskega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tunizijo na drugi strani, v imenu Evropske unije

EVRO-SREDOZEMSKI LETALSKI SPORAZUM

med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tunizijo na drugi strani

KAZALO

ČLEN 1: Opredelitev pojmov

NASLOV I: GOSPODARSKE DOLOČBE

ČLEN 2: Prometne pravice in pregled prog

ČLEN 3: Operativno dovoljenje

ČLEN 4: Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitev dovoljenja

ČLEN 5: Naložbe v letalske prevoznike

ČLEN 6: Skladnost z zakoni in drugimi predpisi

ČLEN 7: Lojalna konkurenca

ČLEN 8: Poslovne priložnosti

ČLEN 9: Carine in obdavčitev

ČLEN 10: Pristojbine za uporabnike

ČLEN 11: Letalske prevoznine in tarife zračnega prevoza

ČLEN 12: Statistični podatki

NASLOV II: REGULATIVNO SODELOVANJE

ČLEN 13: Varnost v letalstvu

ČLEN 14: Varovanje v letalstvu

ČLEN 15: Upravljanje zračnega prometa

ČLEN 16: Varstvo okolja

ČLEN 17: Odgovornost letalskih prevoznikov

ČLEN 18: Varstvo potrošnikov

ČLEN 19: Socialni vidiki

NASLOV III: INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 20: Razlaga in izvajanje

ČLEN 21: Skupni odbor

ČLEN 22: Reševanje sporov in arbitraža

ČLEN 23: Zaščitni ukrepi

ČLEN 24: Razmerje do drugih sporazumov

ČLEN 25: Regionalni dialog

ČLEN 26: Spremembe

ČLEN 27: Odpoved

ČLEN 28: Registracija sporazuma

ČLEN 29: Pristop novih držav članic k Evropski uniji

ČLEN 30: Začetek veljavnosti

PRILOGA I: Prehodne določbe

PRILOGA Ia: Prehodne določbe v zvezi z mednarodnim letališčem Tunis Carthage

PRILOGA II: Seznam pravil, ki se uporabljajo v civilnem letalstvu

OSNUTEK

EVRO-SREDOZEMSKI LETALSKI SPORAZUM

med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tunizijo na drugi strani

KRALJEVINA BELGIJA,
REPUBLIKA BOLGARIJA,
ČEŠKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA DANSKA,
ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,
REPUBLIKA ESTONIJA,
IRSKA,
HELENSKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA ŠPANIJA,
FRANCOSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA HRVAŠKA,
ITALIJANSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA CIPER,
REPUBLIKA LATVIJA,
REPUBLIKA LITVA,
VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,
MADŽARSKA,
MALTA,
KRALJEVINA NIZOZEMSKA,
REPUBLIKA AVSTRIJA,
REPUBLIKA POLJSKA,
PORTUGALSKA REPUBLIKA,
ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

pogodbenice Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu skupaj: Pogodbi EU) ter države članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu skupaj: države članice EU in posamično: država članica EU),

in Evropska unija

na eni strani ter

Republika Tunizija (v nadaljnjem besedilu: Tunizija)

na drugi strani,

Tunizija in države članice kot pogodbenice Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis v Čikagu 7. decembra 1944, z Evropsko unijo SO SE –

OB PRIZNAVANJU, da ta evro-sredozemski letalski sporazum spada na področje uporabe evro-sredozemskega partnerstva, predvidenega v Barcelonski deklaraciji z dne 28. novembra 1995;

OB UPOŠTEVANJU skupne želje, da bi spodbujale evro-sredozemski zračni prostor, ki temelji na načelih regulativnega približevanja in sodelovanja ter liberalizacije dostopa do trga pod enakimi konkurenčnimi pogoji;

V ŽELJI, da bi izboljšale storitve zračnega prevoza in spodbujale sistem mednarodnega zračnega prometa, ki temelji na nediskriminaciji ter odprti in lojalni konkurenci med letalskimi prevozniki;

V ŽELJI, da bi pospeševale svoje interese na področju zračnega prevoza;

OB PRIZNAVANJU pomena povezljivosti učinkovitega zračnega prevoza za spodbujanje trgovine, turizma, naložb ter gospodarskega in družbenega razvoja;

V ŽELJI, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varnosti in varovanja v zračnem prevozu, ter s potrditvijo globoke zaskrbljenosti nad dejanji ali grožnjami, usmerjenimi proti varnosti zrakoplovov, ki ogrožajo varnost oseb in premoženja, škodljivo vplivajo na delovanje zračnega prevoza in spodkopavajo zaupanje javnosti v varnost civilnega letalstva;

OB UPOŠTEVANJU Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis v Čikagu 7. decembra 1944;

ODLOČENE, da bodo optimizirale morebitne prednosti regulativnega sodelovanja ter uskladitve svojih zadevnih zakonov in drugih predpisov v zvezi s civilnim letalstvom;

OB PRIZNAVANJU morebitnih pomembnih koristi, ki lahko izhajajo iz konkurenčnih storitev zračnega prevoza in uspešnih dejavnosti zračnega prevoza;

V ŽELJI, da bi letalskim prevoznikom zagotovile enake konkurenčne pogoje;

OB PRIZNAVANJU, da lahko subvencije škodljivo vplivajo na konkurenco med letalskimi prevozniki in ogrozijo osnovne cilje tega sporazuma;

Z NAMENOM, da se oprejo na obstoječe letalske sporazume in dogovore med pogodbenicama, da bi odprle dostop do trga in dosegle čim večje koristi za potnike, špediterje, letalske prevoznike in letališča ter njihovo osebje in prebivalstvo obeh pogodbenic;

OB POUДАРJANJU pomena varovanja okolja pri razvoju in izvajanju mednarodne letalske politike;

OB POTRĐITVI potrebe po sprejetju nujnih ukrepov za boj proti podnebnim spremembam in nadaljnem sodelovanju za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v letalstvu na način, ki je združljiv z večstranskimi sporazumi o tem vprašanju, zlasti z izvajanjem globalnih tržnih ukrepov, kot je bilo dogovorjeno na 39. skupščini organizacije ICAO, ter zlasti z ustreznimi instrumenti Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) in Pariškim sporazumom z dne 12. decembra 2015 na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;

OB POUДАРJANJU, da je pomembno zaščititi potrošnike in doseči ustrezno raven varstva potrošnikov v zvezi s storitvami zračnega prevoza, ter ob priznavanju potrebe po vzajemnem sodelovanju na tem področju;

OB PRIZNAVANJU, da povečanje poslovnih priložnosti ni namenjeno oslabitvi delovnih pogojev in standardov pogodbenic, ter ob poudarjanju pomena socialne razsežnosti mednarodnega letalstva in preučitve učinkov odprtja dostopa do trga na delavce, zaposlovanje in delovne pogoje;

OB UGOTOVITVI, da je treba izboljšati dostop do kapitala za sektor zračnega prevoza, da bi se razvoj zračnega prevoza nadaljeval v skladu z veljavnimi predpisi vsake pogodbenice;

OB UPOŠTEVANJU, da je treba ta sporazum izvajati postopno in da se lahko z ustreznim mehanizmom zagotovi vse večja skladnost z zakonodajo Evropske unije –

DOGOVORILE O NASLEDNJEM:

ČLEN 1

Opredelitev pojmov

Če ni določeno drugače, v tem sporazumu:

1. „sporazum“ pomeni ta sporazum, njegove morebitne priloge in dodatke ter vse njihove morebitne spremembe;
2. „storitve zračnega prevoza“ pomenijo prevoz potnikov, prtljage, tovora in pošte z zrakoplovom, ločeno ali skupaj, ki je na voljo javnosti za plačilo ter vključuje storitve rednega in izrednega zračnega prevoza;
3. „ugotovitev državljanstva“ pomeni ugotovitev, da letalski prevoznik, ki ponuja storitve zračnega prevoza v okviru tega sporazuma, izpolnjuje zahteve iz člena 3 tega sporazuma v zvezi z lastništvom, dejanskim nadzorom in glavnim sedežem;
4. „ugotovitev sposobnosti“ pomeni ugotovitev, da ima letalski prevoznik, ki ponuja storitve zračnega prevoza v okviru tega sporazuma, zadostne finančne zmožnosti in ustrezno strokovno znanje na področju upravljanja ter je pripravljen ravnati v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenic ter zahtevami, ki urejajo opravljanje takih storitev;
5. „pristojni organi“ pomenijo javne agencije ali subjekte, ki so pristojni za upravne naloge na podlagi tega sporazuma;
6. „Konvencija“ pomeni Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis v Čikagu 7. decembra 1944 in vključuje:
  - a) vsako spremembo, ki je začela veljati v skladu s členom 94(a) Konvencije in so jo ratificirale tako Tunizija kot tudi država članica Evropske unije ali države članice Evropske unije ter je upoštevana za zadevno težavo, in
  - b) vsako prilogo ali spremembo priloge, sprejeto v skladu s členom 90 Konvencije, če se taka priloga ali sprememba kadar koli uporabi tako za Tunizijo kot tudi za državo članico Evropske unije ali države članice Evropske unije, in ki je upoštevana za zadevno težavo;
7. „celotni stroški“ pomenijo stroške zagotavljanja storitev in razumne upravne režijske stroške;
8. „storitve mednarodnega zračnega prevoza“ pomeni storitev zračnega prevoza, ki poteka čez zračni prostor nad ozemljem dveh ali več držav;
9. „pogodbenici“ pomenita na eni strani Tunizijo in na drugi strani Evropsko unijo in njene države članice;
10. „glavni sedež“ pomeni glavno upravo ali registrirani sedež letalskega prevoznika na ozemlju pogodbenice, kjer se izvajajo glavne finančne naloge in operativni nadzor letalskega prevoznika, vključno z upravljanjem stalne plovnosti v skladu z izdanimi operativnimi dovoljenji;
11. „pristanek v nekomercialne namene“ pomeni pristanek v kakršni koli namen razen vkrcavanja ali izkrcavanja potnikov, prtljage, tovora in/ali pošte v zračnem prometu;

12. „letalske prevoznine“ pomenijo cene, ki se plačajo letalskim prevoznikom ali njihovim zastopnikom ali drugim prodajalcem kart za letalski prevoz potnikov (vključno z vsemi drugimi vrstami prevoza, povezanimi z njim), ter pogoje, pod katerimi te cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ponujenimi agenciji in drugim pomožnim službam;

13. „tarife zračnega prevoza“ pomenijo cene, ki se plačajo za letalski prevoz tovora (vključno z vsemi drugimi vrstami prevoza, povezanimi z njim), ter pogoje, pod katerimi te cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ponujenimi agenciji in drugim pomožnim službam;

14. „ozemlje“ pomeni za Tunizijo kopenska območja (celino in otoke), celinske vode in teritorialno morje v njeni suverenosti ter zračni prostor nad njimi, za Evropsko unijo in njene države članice pa kopenska območja, celinske vode in teritorialno morje držav članic, za katere se uporabljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije pod pogoji, določenimi v navedenih pogodbah, ter zračni prostor nad njimi;

15. „pristojbina za uporabnike“ pomeni pristojbino, zaračunano letalskim prevoznikom za uporabo letaliških, okoljskih in navigacijskih objektov ali storitev ali storitev varovanja v letalstvu, vključno s sorodnimi storitvami in objekti;

16. „samooskrba“ pomeni stanje, v katerem uporabnik neposredno zase izvaja eno ali več vrst storitev zemeljske oskrbe in ne sklene pogodbe o opravljanju teh storitev s tretjo osebo; za namene te opredelitve se uporabniki letališč v medsebojnem odnosu ne štejejo za tretje osebe, kadar:

(a) ima eden večinski delež drugega ali

(b) ima en sam organ večinski delež vsakega;

17. „Pridružitveni sporazum“ pomeni Evro-sredozemski sporazum o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tunizijo na drugi strani, podpisan 17. julija 1995 v Bruslju;

18. „dogovorjena storitev“ in „določena proga“ pomenita storitve mednarodnega zračnega prevoza oziroma določeno progo v skladu s členom 2 (Prometne pravice) tega sporazuma;

19. „redni zračni prevoz“ pomeni serijo letov z naslednjimi značilnostmi:

(a) na vsakem letu so sedeži in/ali zmogljivost prevoza tovora in/ali pošte javnosti na voljo za individualen nakup (bodisi neposredno od letalskega prevoznika bodisi od njegovih pooblaščenih zastopnikov);

(b) opravlja se tako, da zagotavlja povezavo med istimi letališči:

– po objavljenem voznem redu ali

– z leti, ki so tako redni ali pogosti, da tvorijo prepoznavno sistematično serijo;

20. „posebni zračni prevoz“ pomeni vsak komercialni zračni prevoz razen rednega zračnega prevoza;
21. „letalski prevoznik“ pomeni podjetje z veljavno operativno licenco ali enakovrednim dovoljenjem;
22. „dejanski nadzor“ pomeni odnos, vzpostavljen s pravicami, pogodbami ali drugimi sredstvi, ki posamično ali skupaj ob upoštevanju dejstev ali zakonov dajejo možnost za izvajanje neposrednega ali posrednega odločilnega vpliva na podjetje, zlasti s:
- a) pravico do uporabe celotnega premoženja ali dela premoženja podjetja;
  - b) pravicami ali pogodbami, ki omogočajo odločilno vplivanje na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja ali kako drugače omogočajo odločilno vplivanje na vodenje poslovanja podjetja;
23. „učinkovit predpisani nadzor“: elementi, ki utemeljujejo učinkovit predpisani nadzor letalskega prevoznika s strani države, so naslednji:
- a) letalski prevoznik ima veljavno operativno licenco ali dovoljenje, ki jo je izdal pristojni organ te države, kot je spričevalo letalskega prevoznika (AOC);
  - b) letalski prevoznik izpolnjuje merila navedene države v zvezi z opravljanjem storitev mednarodnega zračnega prevoza, kot so dokazilo o finančni trdnosti, zmožnost izpolnjevanja pogoja javnega interesa, obveznosti glede jamstva storitve;
24. „operativna licenca“ pomeni
- (i) v primeru Evropske unije in njenih držav članic operativno licenco in vse druge ustrezne dokumente ali spričevala, podeljene na podlagi Uredbe (ES) št. 1008/2008 in vsakega poznejšega instrumenta, in
  - (ii) v primeru Tunizije operativne licence, spričevala, dovoljenja ali izjeme, podeljene v skladu z veljavno tunizijsko zakonodajo s tega področja;
25. „SESAR“ (Raziskovalni projekt za upravljanje zračnega prometa v okviru enotnega evropskega neba) pomeni program tehnične izvedbe enotnega evropskega neba, ki predvideva usklajene in sinhronizirane raziskave, razvoj ter postavitve novih generacij sistemov upravljanja zračnega prometa;
26. „pravica pete svoboščine“ pomeni pravico ali ugodnost, ki jo ena država prizna letalskim prevoznikom druge države (država prejemnica) za zagotavljanje storitev mednarodnega zračnega prevoza med ozemljem prve države in ozemljem tretje države, pod pogojem, da takšne storitve izvirajo ali se končajo na ozemlju države prejemnice.

NASLOV I

GOSPODARSKE DOLOČBE

ČLEN 2

Prometne pravice in pregled prog

1. Za pravice, opredeljene v tem členu, veljajo prehodne določbe iz prilog I in Ia k temu sporazumu.

Pregled prog

2. Vsaka pogodbenica dovoli letalskim prevoznikom druge pogodbenice opravljanje zračnega prevoza na progah, določenih v nadaljevanju:

(i) za letalske prevoznike Evropske unije:

kraji v Evropski uniji – kraji vmesnega pristanka – kraji v Tuniziji – naslednji kraji;

(ii) za letalske prevoznike Tunizije:

kraji v Tuniziji – kraji vmesnega pristanka – kraji v Evropski uniji – naslednji kraji.

Prometne pravice

3. Vsaka pogodbenica prizna drugi pogodbenici pravice, navedene v nadaljevanju, za opravljanje storitev mednarodnega zračnega prevoza s strani letalskih prevoznikov druge pogodbenice:

(a) pravico do preleta njenega ozemlja brez pristanka;

(b) pravico do nekomercialnih pristankov na njenem ozemlju;

(c) pravico do opravljanja storitev mednarodnega zračnega prevoza na naslednjih progah:

(i) za letalske prevoznike Evropske unije:

med katerim koli krajem v Evropski uniji in katerim koli krajem v Tuniziji;

(ii) za letalske prevoznike Tunizije:

med katerim koli krajem v Tuniziji in katerim koli krajem v Evropski uniji;

(d) druge pravice, določene v tem sporazumu.

Operativna prilagodljivost

4. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko na katerem koli letu ali na vseh letih in po svoji izbiri na progah iz odstavka 2 zgoraj:

(a) opravljajo lete v eni ali v obeh smereh;

- (b) kombinirajo različne številke letov v okviru ene operacije zrakoplova;
- (c) opravljajo prevoze med kraji vmesnega pristanka, naslednjimi kraji in kraji na ozemlju pogodbenic v kateri koli kombinaciji in katerem koli vrstnem redu v skladu z določbami odstavka 2 zgoraj;
- (d) izpustijo pristanke v katerem koli kraju ali krajih;
- (e) kadar koli preusmerijo promet s katerega koli svojega zrakoplova na kateri koli drug svoj zrakoplov (zamenjava zrakoplova brez zamenjave številke leta);
- (f) pristajajo v katerih koli krajih ne glede na to, ali so znotraj ali zunaj ozemlja ene ali druge pogodbenice;
- (g) izvajajo tranzitni promet čez ozemlje druge pogodbenice;
- (h) kombinirajo promet na istem zrakoplovu ne glede na to, od kod tak promet izvira, in
- (i) pri enem prevozu letijo v več kot en kraj (koterminalizacija).

Operativna prilagodljivost iz tega odstavka se lahko izvaja brez omejevanja smeri ali geografskega omejevanja in brez izgube katere koli pravice do izvajanja prometa, ki je sicer dovoljen po tem sporazumu, če:

- (i) letalski prevozniki Tunizije opravljajo prevoze v kraj v Tuniziji;
- (ii) letalski prevozniki Evropske unije opravljajo prevoze v kraj v Evropski uniji.

5. Vsaka pogodbenica vsem letalskim prevoznikom dovoli, da na podlagi poslovnih premislekov na trgu določijo pogostost in zmogljivost storitev mednarodnega zračnega prometa, ki jih zagotavljajo. V skladu s to pravico nobena pogodbenica enostransko ne omejuje obsega prometa, pogostosti ali rednosti prevozov, usmeritve prometa, odhodnega in namembnega kraja in tipa oziroma tipov zrakoplovov, ki jih uporabljajo letalski prevozniki druge pogodbenice, razen zaradi carinjenja, iz tehničnih, operativnih ali okoljskih razlogov, zaradi varnosti upravljanja zračnega prometa ali varovanja zdravja, razen če ni s tem sporazumom določeno drugače.

6. Nobena določba v tem sporazumu ne podeljuje letalskim prevoznikom:

- (a) Tunizije pravice, da v kateri koli državi članici Evropske unije vkrcajo potnike, prtljago, tovor in/ali pošto za prevoz do drugega kraja v isti državi članici Evropske unije;
- (b) Evropske unije pravice, da v Tuniziji vkrcajo potnike, prtljago, tovor in/ali pošto za prevoz do drugega kraja v Tuniziji.

7. Brez poseganja v člen 24 (Razmerje do drugih sporazumov) se ne sme nobena določba tega sporazuma razlagati tako, da letalskim prevoznikom obeh pogodbenic dovoljuje uresničevanje prometnih pravic pete svoboščine v krajih vmesnega pristanka in naslednjih krajih na progah iz odstavka 2 zgoraj.

8. Sklicevanje na kraje v tem členu je treba razumeti kot sklicevanje na mednarodno priznana letališča.

9. Pogodbenici pri izvajanju svojih zadevnih pravic in obveznosti na podlagi tega sporazuma ne diskriminirata letalskih prevoznikov druge pogodbenice, zlasti na podlagi državljanstva.

10. Ne glede na druge določbe tega sporazuma lahko pogodbenica zavrne opravljanje dejavnosti mednarodnega zračnega prevoza na ozemlje, z ozemlja ali čez ozemlje tretje države, s katero navedena pogodbenica nima diplomatskih odnosov.

ČLEN 3

Operativno dovoljenje

1. Pogodbenica po prejemu zahtevka za izdajo operativnega dovoljenja, ki ga vloži letalski prevoznik druge pogodbenice, po najkrajšem postopku podeli ustrezna operativna in tehnična dovoljenja, če:

(a) v primeru letalskega prevoznika Tunizije:

(i) ima letalski prevoznik svoj glavni sedež v Tuniziji in ima veljavno operativno licenco v skladu z veljavno zakonodajo Tunizije ter

(ii) Tunizija, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, izvaja in vzdržuje učinkovit predpisani nadzor letalskega prevoznika ter

(iii) je letalski prevoznik neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom Tunizije in/ali njenih državljanov;

(b) v primeru letalskega prevoznika Evropske unije:

(i) ima letalski prevoznik svoj glavni sedež na ozemlju države članice Evropske unije na podlagi Pogodb EU in ima veljavno operativno licenco v skladu z zakonodajo Evropske unije ter

(ii) država članica, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, izvaja in vzdržuje učinkovit predpisani nadzor letalskega prevoznika ter je pristojni organ jasno opredeljen in

(iii) je letalski prevoznik neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom države članice ali držav članic Evropske unije ali Evropskega združenja za prosto trgovino in/ali državljanov teh držav članic ali obojih hkrati;

(c) se upoštevajo določbe člena 13 (Varnost v letalstvu) in člena 14 (Varovanje v letalstvu) tega sporazuma ter

(d) letalski prevoznik izpolnjuje pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih običajno na področju opravljanja storitev mednarodnega zračnega prevoza uporablja pogodbenica, ki preuči zahtevek.

2. Pogodbenici pri podelitvi operativnih in tehničnih dovoljenj vse letalske prevoznike druge pogodbenice obravnavata nediskriminatorno.

3. Ko pristojni organi ene pogodbenice od letalskega prevoznika druge pogodbenice prejmejo zahtevek za izdajo dovoljenja, priznajo vsako ugotovitev sposobnosti in/ali državljanstva, ki jo sprejmejo pristojni organi druge pogodbenice v zvezi z zadevnim letalskim prevoznikom, kot če bi tako ugotovitev sprejeli sami, in ne preverjajo nadalje takih vprašanj, razen kot je določeno v točkah (a) in (b) spodaj.

- a) Če imajo pristojni organi ene pogodbenice, potem ko od letalskega prevoznika druge pogodbenice prejmejo zahtevek za izdajo dovoljenja ali potem ko tako dovoljenje dodelijo, kljub ugotovitvi pristojnih organov druge pogodbenice specifične pomisleke na podlagi upravičenega dvoma, da pogoji iz člena 3 (Operativno dovoljenje) tega sporazuma za dodelitev ustreznih dovoljenj ali pooblastil niso izpolnjeni, navedene organe takoj obvestijo in navedejo bistvene razloge za svoje pomisleke. V takem primeru lahko katera koli od pogodbenic zaprosi za posvetovanje, ki lahko vključuje predstavnike pristojnih organov obeh pogodbenic, in/ali zahteva dodatne informacije v zvezi z navedenimi pomisleki; take zahteve je treba obravnavati takoj, ko je to mogoče. Če vprašanje ostane nerešeno, lahko katera koli od obeh pogodbenic zadevo predloži Skupnemu odboru, ustanovljenemu v skladu s členom 21 (Skupni odbor) tega sporazuma, in lahko v skladu z odstavkom 10 člena 21 sprejme ustrezne zaščitne ukrepe na podlagi člena 23 (Zaščitni ukrepi).
- b) Ti postopki ne zajemajo priznanja ugotovitev v zvezi z:
  - (i) varnostnimi spričevali ali licencami;
  - (ii) ureditvijo varovanja ali
  - (iii) zavarovanjem.

ČLEN 4

Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitev dovoljenja

1. Pristojni organi ene ali druge pogodbenice lahko zavrnejo, prekličejo, začasno razveljavijo ali omejijo operativna dovoljenja ali začasno ukinejo ali omejijo dejavnosti letalskega prevoznika druge pogodbenice, če:

- a) v primeru letalskega prevoznika Tunizije:
  - letalski prevoznik nima svojega glavnega sedeža v Tuniziji ali nima veljavne operativne licence v skladu z veljavno zakonodajo Tunizije ali
  - Tunizija ne izvaja in vzdržuje učinkovitega predpisane nadzora letalskega prevoznika ali pristojni organ ni jasno opredeljen ali
  - letalski prevoznik ni neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti ali pod dejanskim nadzorom Tunizije in/ali njenih državljanov;
- b) v primeru letalskega prevoznika Evropske unije:

- letalski prevoznik nima svojega glavnega sedeža na ozemlju države članice Evropske unije na podlagi Pogodb EU ali nima veljavne operativne licence v skladu z veljavno zakonodajo Evropske unije ali
  - država članica Evropske unije, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, ne izvaja ali vzdržuje učinkovitega predpisanega nadzora letalskega prevoznika ali pristojni organ ni jasno opredeljen ali
  - letalski prevoznik ni neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti ali pod dejanskim nadzorom države članice ali držav članic Evropske unije ali Evropskega združenja za prosto trgovino in/ali državljanov teh držav članic ali obojih hkrati;
- c) letalski prevoznik ni ravnal v skladu z zakoni in drugimi predpisi iz člena 6 (Skladnost z zakoni in drugimi predpisi) tega sporazuma ali
- d) se določbe člena 13 (Varnost v letalstvu) in člena 14 (Varovanje v letalstvu) tega sporazuma ne ohranjajo ali uporabljajo;
- e) je pogodbenica v skladu s členom 7 (Lojalna konkurenca) tega sporazuma sprejela ugotovitev, da pogoji za konkurenčno okolje niso izpolnjeni.
2. Pravice, določene s tem členom, se uresničujejo le po posvetovanju s pristojnimi organi druge pogodbenice, razen če je nujno takojšnje ukrepanje, da bi preprečili nadaljnjo neskladnost s točkama (c) in (d) odstavka 1.

ČLEN 5

Naložbe v letalske prevoznike

1. Ne glede na člen 3 (Operativno dovoljenje) in člen 4 (Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitev dovoljenja) tega sporazuma in po potrditvi Skupnega odbora v skladu s členom 21(8) (Skupni odbor), da lahko vsaka od pogodbenic in/ali njeni državljani na podlagi svojih zadevnih zakonov pridobijo večinski delež v letalskem prevozniku druge pogodbenice in/ali izvajajo dejanski nadzor nad njim, lahko pogodbenici dovolita večinsko lastništvo letalskega prevoznika Tunizije in/ali dejanski nadzor nad njim s strani držav članic EU in/ali njihovih državljanov ali večinsko lastništvo letalskega prevoznika Evropske unije in/ali dejanski nadzor nad njim s strani Tunizije in/ali njenih državljanov v skladu s pogoji iz odstavka 2 tega člena.

2. V zvezi z odstavkom 1 tega člena se naložbe pogodbenic odobrijo v vsakem primeru posebej s predhodnim sklepom Skupnega odbora v skladu s členom 21(2) (Skupni odbor) tega sporazuma. S tem sklepom se opredelijo pogoji v zvezi z opravljanjem dogovorjenih storitev v skladu s tem sporazumom ter storitev med tretjimi državami in pogodbenicama. Določbe člena 21(10) (Skupni odbor) tega sporazuma se ne uporabljajo za take sklepe.

ČLEN 6

Skladnost z zakoni in drugimi predpisi

1. Zakoni in drugi predpisi ene pogodbenice, ki se uporabljajo za prihod zrakoplovov, ki opravljajo storitve mednarodnega zračnega prevoza, na njeno ozemlje in odhod z njega ali za upravljanje in navigacijo zrakoplovov, veljajo tudi za letalske prevoznike druge pogodbenice, ki vstopajo na ozemlje prve pogodbenice, se na njem nahajajo ali odhajajo z njega.
2. Zakoni in drugi predpisi ene pogodbenice, ki se na njenem ozemlju uporabljajo za prihod potnikov, posadk ali tovora na zrakoplovu na njeno ozemlje in odhod z njega (vključno s predpisi v zvezi z vstopom, mejno kontrolo, imigracijo, potnimi listinami, carino in karanteno ali za pošto v skladu s poštnimi predpisi), veljajo tudi za potnike, posadke ali tovor letalskih prevoznikov druge pogodbenice in kogar koli, ki deluje v njihovem imenu, ki vstopajo na ozemlje prve pogodbenice, se na njem nahajajo ali odhajajo z njega.
3. Vsaka pogodbenica na svojem ozemlju dovoli letalskim prevoznikom druge pogodbenice, da sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se prevažajo samo osebe s potovalnimi dokumenti, ki se zahtevajo za vstop na njeno ozemlje ali tranzit čez ozemlje druge pogodbenice.

ČLEN 7

Lojalna konkurenca

1. Pogodbenici priznavata, da je njun skupni cilj vzpostaviti okolje lojalne konkurence ter poštenih in enakih možnosti, da bi si lahko letalski prevozniki obeh pogodbenic konkurirali pri opravljanju dogovorjenih storitev na določenih progah. Zato pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe za popolno upoštevanje tega cilja.
2. Pogodbenici potrjujeta, da je svobodna, lojalna in neizkrivljena konkurenca pomembna za pospeševanje ciljev tega sporazuma, ter ugotavljata, da sta obstoj celovitega konkurenčnega prava in samostojnega organa za konkurenco ter razumna in učinkovita uporaba njunega nacionalnega konkurenčnega prava pomembna za učinkovito opravljanje storitev zračnega prevoza. Konkurenčno pravo vsake pogodbenice, ki obravnava vprašanja, zajeta s tem členom, kakor je občasno spremenjeno, se uporablja za dejavnosti letalskih prevoznikov na ozemlju vsake od pogodbenic. Pogodbenici si prizadevata doseči združljivost in zbliževanje konkurenčnega prava ter njegovo učinkovito uporabo. Po potrebi in kadar je to utemeljeno, sodelujeta pri učinkoviti uporabi konkurenčnega prava, zlasti tako, da svojim letalskim prevoznikom ali drugim državljanom dovolita, da v skladu z njunimi zadevnimi pravili in sodno prakso sporočijo ustrezne informacije, ki se nanašajo na dejanje, ki spada na področje konkurenčnega prava in so ga začeli organi za konkurenco druge pogodbenice.
3. Nobena določba tega sporazuma ne more vplivati na pooblastila in pristojnosti organov, pristojnih za konkurenco, ter sodišč obeh pogodbenic (in Evropske komisije) ali jih omejevati ali posegati vanje, vsa vprašanja v zvezi z uporabo zakonodaje o konkurenci pa še naprej spadajo v izključno pristojnost teh organov in sodišč. Pogodbenica bo torej vsak ukrep

na podlagi tega člena izvedla brez poseganja v kakršen koli morebitni ukrep, ki ga sprejmejo ti organi in ta sodišča.

4. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega člena, spada v izključno odgovornost pogodbenic in se nanaša izključno na drugo pogodbenico in/ali letalske prevoznike druge pogodbenice, ki opravljajo storitve zračnega prevoza v pogodbenici ali iz njiju. Tak ukrep ne more biti predmet postopka reševanja sporov na podlagi člena 22 (Reševanje sporov in arbitraža) tega sporazuma.

Nelojalna konkurenca

5. Vsaka pogodbenica odpravi vse oblike diskriminacije ali nepoštenih praks, ki bi ovirale možnost letalskih prevoznikov druge pogodbenice, da izvajajo lojalno in pravično konkurenco pri opravljanju storitev zračnega prevoza.

Subvencije in javna pomoč

6. Nobena pogodbenica ne odobri svojim letalskim prevoznikom subvencij in javne pomoči, če bi lahko te neupravičeno izkrivljale lojalno in pravično konkurenco pri opravljanju storitev zračnega prevoza letalskih prevoznikov druge pogodbenice. Te subvencije ali pomoč lahko vključujejo zlasti navzkrižno subvencioniranje, nadomestilo za izgube iz poslovanja, kapitalske vložke, nepovratne pomoči, jamstva, posojila ali zavarovanja po prednostnih pogojih, varstvo pred stečajem, odpoved izterjavi dolgovanj zneskov, odpoved običajnemu poplačilu uporabljenih javnih sredstev, davčne olajšave ali oprostitve, povračilo za finančna bremena, ki jih naložijo javni organi, ter dostop na diskriminatorni ali nekomercialni podlagi do navigacijskih ali letalskih objektov in storitev, goriva, zemeljske oskrbe, varnosti, informacijskih sistemov za rezervacije, dodelitve slotov ali drugih naprav in storitev, povezanih z opravljanjem storitev zračnega prevoza.

7. Če pogodbenica letalskemu prevozniku dodeli subvencije ali javne pomoči, mora z ustreznimi sredstvi zagotoviti preglednost teh ukrepov, za kar lahko od letalskega prevoznika zahteva, naj to subvencijo ali pomoč jasno in ločeno navede v svojih računovodskih izkazih.

8. Vsaka pogodbenica na zahtevo druge pogodbenice slednji v razumnem roku zagotovi finančna poročila v zvezi s subjekti, ki spadajo v jurisdikcijo prve pogodbenice, in vse druge informacije, ki jih lahko druga pogodbenica razumno zahteva za zagotovitev upoštevanja določb tega člena. To lahko vključuje podrobne informacije v zvezi s subvencijami in pomočmi v smislu odstavka 6 zgoraj. Pogodbenica, ki zahteva dostop do informacij, lahko take informacije obravnava zaupno.

9. Brez poseganja v kakršen koli ukrep, ki ga sprejme pristojni organ za konkurenco in/ali sodišče, pristojno za izvrševanje pravil iz odstavkov 5 in 6:

(a) če ena od pogodbenic meni, da je letalski prevoznik žrtev diskriminacije ali nepoštenih praks v smislu odstavkov 5 in 6 zgoraj ter da je to mogoče dokazati, lahko drugi pogodbenici pošlje pisne ugotovitve. Pogodbenica lahko potem, ko je obvestila drugo pogodbenico, tudi stopi v stik s pristojnimi javnimi organi na ozemlju druge pogodbenice, zlasti z javnimi organi na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, da bi obravnavala vprašanja, povezana s tem

členom. Poleg tega lahko ena od pogodbenic zahteva posvetovanja o tem vprašanju z drugo pogodbenico zaradi rešitve težave. Ta posvetovanja se izvedejo v tridesetih (30) dneh od prejetja zahteve. Medtem si pogodbenici izmenjata zadostne informacije, da bi lahko celovito preučili pomisleke, ki jih je izrazila ena od pogodbenic;

(b) če pogodbenicama ne uspe rešiti vprašanja s posvetovanji v tridesetih (30) dneh od začetka posvetovanj ali če se posvetovanja ne začnejo v tridesetih (30) dneh od prejetja zahteve v zvezi z domnevno kršitvijo odstavkov 5 in 6 zgoraj, ima pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja, pravico začasno ukiniti izvajanje pravic, ki so bile s tem sporazumom podeljene letalskim prevoznikom druge pogodbenice, tako da zavrne, odvzame, prekliče ali začasno razveljavi operativno dovoljenje ali da za izvajanje teh pravic določi pogoje, ki so po njenem mnenju potrebni, ali da naloži dajatve ali sprejme druge ukrepe. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega odstavka, mora biti ustrezen in sorazmeren, njegovo področje uporabe in trajanje pa morata biti omejena na to, kar je nujno potrebno.

Protimonopolna politika

10. Vsaka pogodbenica učinkovito uporablja protimonopolno zakonodajo v skladu z odstavkom 2 in letalskim prevoznikom prepove:

(a) da v povezavi s katerimi koli drugimi letalskimi prevozniki sklepajo sporazume, sprejemajo sklepe ali izvajajo usklajena ravnanja, ki lahko vplivajo na storitve zračnega prevoza v to pogodbenico ali iz nje in katerih namen ali učinek je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence. Za to prepoved se lahko razglasi, da se ne uporablja, kadar ti sporazumi, sklepi ali ravnanja prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije storitev oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer je pravičen delež doseženih koristi pridržan za potrošnike, in: (i) zadevnim podjetjem ne nalagajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne; (ii) tem letalskim prevoznikom glede znatnega dela zadevnih storitev ne dajejo možnosti izključitve konkurence, in

(b) da zlorabijo prevladujoči položaj, ki lahko vpliva na storitve zračnega prevoza v to pogodbenico ali iz nje.

11. Vsaka od pogodbenic uporabo protimonopolne zakonodaje iz odstavka 10 zgoraj zaupa izključno svojemu neodvisnemu organu, pristojnemu za konkurenco, in/ali svojemu sodišču.

12. Brez poseganja v kakršen koli ukrep, ki ga sprejme pristojni organ za konkurenco in/ali sodišče, pristojno za izvrševanje pravil iz odstavka 10, če ena od pogodbenic meni, da je letalski prevoznik žrtev zatrjevanje kršitve člena 10 zgoraj in da je to mogoče dokazati, lahko drugi pogodbenici pošlje pisne ugotovitve. Pogodbenica lahko potem, ko je obvestila drugo pogodbenico, tudi stopi v stik s pristojnimi javnimi organi na ozemlju druge pogodbenice, zlasti z javnimi organi na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, da bi obravnavala vprašanja, povezana s tem členom. Poleg tega lahko ena od pogodbenic zahteva posvetovanja o tej temi z drugo pogodbenico zaradi rešitve težave. Ta posvetovanja se izvedejo v tridesetih (30) dneh od prejetja zahteve. Medtem si pogodbenici izmenjata zadostne informacije, da bi lahko celovito preučili pomisleke, ki jih je izrazila ena od pogodbenic.

13. Če pogodbenicama ne uspe rešiti vprašanja s posvetovanji v tridesetih (30) dneh od začetka posvetovanj ali če se posvetovanja ne začnejo v tridesetih (30) dneh od prejete zahteve v zvezi z domnevno kršitvijo odstavka 10 in če sta organ ali sodišče, pristojna za konkurenco, ugotovila kršitev pravil na področju omejevalnih sporazumov, ima pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja, pravico začasno ukiniti izvajanje pravic, ki so bile s tem sporazumom podeljene letalskim prevoznikom druge pogodbenice, tako da zavrne, odvzame, prekliče ali začasno razveljavi operativno dovoljenje ali da za izvajanje teh pravic določi pogoje, ki so po njenem mnenju potrebni, ali da naloži dajatve ali sprejme druge ukrepe. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega odstavka, mora biti ustrezen in sorazmeren, njegovo področje uporabe in trajanje pa morata biti omejena na to, kar je nujno potrebno.

ČLEN 8

Poslovne priložnosti

Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu A Priloge II.

Poslovanje

1. Pogodbenici se strinjata, da bi ovire za poslovanje komercialnih prevoznikov zmanjšale koristi, ki jih je treba doseči s tem sporazumom. Zato morata pogodbenici izvajati učinkovit in vzajemen postopek odpravljanja ovir za poslovanje komercialnih prevoznikov obeh pogodbenic, kadar bi take ovire lahko onemogočale poslovne dejavnosti, izkrivljale konkurenco ali ovirale razvoj enakih konkurenčnih pogojev.

2. Skupni odbor iz člena 21 (Skupni odbor) tega sporazuma vzpostavi postopek sodelovanja v zvezi s poslovanjem in poslovnimi priložnostmi, spremlja napredek pri učinkovitem odpravljanju ovir za poslovanje komercialnih prevoznikov ter redno pregleduje razvoj dogodkov, zlasti kar zadeva spremembe zakonodaje in predpisov. V skladu z določbami člena 21 (Skupni odbor) tega sporazuma lahko pogodbenica zahteva sestanek Skupnega odbora za razpravo o morebitnih vprašanjih v zvezi z uporabo tega člena.

Predstavniki letalskih prevoznikov

3. Letalski prevozniki vsake pogodbenice imajo pravico, da na ozemlju druge pogodbenice vzpostavijo urade in objekte, potrebne za opravljanje storitev na podlagi tega sporazuma.

4. Letalski prevozniki vsake pogodbenice imajo v skladu z zakoni in drugimi predpisi druge pogodbenice v zvezi z vstopom, prebivanjem in zaposlovanjem pravico, da na ozemlje

druge pogodbenice pripeljejo ter tam obdržijo trgovsko, upravno, prodajno, tehnično, operativno in drugo strokovno osebje, potrebno za zagotavljanje storitev zračnega prevoza. Obe pogodbenici omogočata in pospešita izdajo delovnih dovoljenj, kadar je to potrebno, za osebje, zaposleno v uradih v skladu s tem odstavkom, vključno z osebjem, ki opravlja nekatere začasne naloge, ki ne trajajo dlje od devetdeset (90) dni, ob upoštevanju veljavnih zakonov in drugih predpisov. Letalskim prevoznikom obeh pogodbenic ni treba imeti lokalnega partnerja.

Zemeljska oskrba

5. (a) Brez poseganja v določbe točke (b) spodaj ima vsak letalski prevoznik pogodbenice pravico, da na ozemlju druge pogodbenice:

(i) opravlja lastno zemeljsko oskrbo („samooskrba“) ali

(ii) izbira med konkurenčnimi izvajalci, ki v celoti ali delno opravljajo storitve zemeljske oskrbe, če je takim izvajalcem dovoljen dostop do trga na podlagi zakonov in drugih predpisov vsake pogodbenice ter če so taki izvajalci prisotni na trgu.

(b) Za pravice iz točk (i) in (ii) točke (a) tega odstavka veljajo le posebne prostorske ali zmogljivostne omejitve, ki izhajajo iz potrebe po zagotovitvi popolnoma varnega upravljanja letališča. Če take omejitve ovirajo, preprečujejo ali omejujejo samooskrbo in če ni učinkovite konkurence med izvajalci storitev zemeljske oskrbe, zadevna pogodbenica zagotovi, da so vse take storitve vsem letalskim prevoznikom na voljo pod poštenimi in ustreznimi pogoji za vse letalske prevoznike; cene takih storitev se določijo glede na ustrezna, objektivna, pregledna in nediskriminatorna merila.

6. Vsak izvajalec storitev zemeljske oskrbe, naj je to letalski prevoznik ali ne, ima pravico, da na ozemlju druge pogodbenice zagotavlja storitve zemeljske oskrbe letalskim prevoznikom, ki delujejo na istem letališču, kadar je to dovoljeno in skladno z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi.

Dodeljevanje slotov na letališčih

7. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se njeni postopki, smernice in predpisi za upravljanje slotov, ki ustrezajo letališčem na njenem ozemlju, izvajajo neodvisno, pregledno, učinkovito in nediskriminatorno ter da ne ovirajo dostopa do trga.

Operativni načrti, programi in vozni redi

8. Pogodbenica lahko zahteva prigrasitev operativnih načrtov, programov in vozni redov za storitve zračnega prevoza, ki se izvajajo na podlagi tega sporazuma, vendar le za informativne namene. Če pogodbenica zahteva tako prigrasitev, čim bolj zmanjša upravno obremenitev posrednikov storitev zračnega prevoza in letalskih prevoznikov druge pogodbenice, povezano z zahtevami in postopki glede prigrasitve.

Prodaja, lokalni izdatki in prenos sredstev

9 Vsak letalski prevoznik vsake pogodbenice ima pravico, da za svoj račun ali račun drugega letalskega prevoznika prodaja storitve zračnega prevoza in z njim povezane storitve na ozemlju druge pogodbenice neposredno in/ali, po presoji letalskega prevoznika, prek svojih prodajnih zastopnikov, drugih posrednikov, ki jih imenuje letalski prevoznik, interneta ali kakršnih koli drugih razpoložljivih sredstev. Vsak letalski prevoznik ima pravico do prodaje takih storitev prevoza in vsaka oseba lahko neovirano kupi tak prevoz in storitve v lokalni ali kateri koli prosto zamenljivi valuti v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo o valutah.

10. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko stroške, nastale na ozemlju druge pogodbenice zlasti, vendar ne izključno za nakup goriva, poravnajo v lokalni valuti ali prosto zamenljivi valuti v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo o valutah in zunanji trgovini.

11. Vsak letalski prevoznik ima pravico, če to zahteva, da vse svoje prihodke, ki presegajo njegove lokalne izdatke, zamenja v prosto zamenljivo valuto in jih kadar koli kakor koli brez omejitev in obdavčenja prenese v državo po svoji izbiri po menjalnem tečaju, ki velja v času zahteve za prenos.

Upravni postopki, povezani s pretvorbo in prenosom presežka prihodkov, se uporabljajo v skladu z veljavno zakonodajo o valutah posamezne pogodbenice. Za pretvorbo in prenos se ne zaračunajo pristojbine, razen tistih, ki jih banke običajno določijo za izvedbo take pretvorbe in prenosa.

Dogovori o sodelovanju na področju trženja

12. Pri opravljanju ali zagotavljanju storitev zračnega prevoza v skladu s tem sporazumom lahko vsak letalski prevoznik pogodbenice sklene dogovore o sodelovanju na področju trženja, kot so sporazumi o skupinski prodaji ali leti pod skupno oznako, z:

(a) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki pogodbenic in

(b) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki tretje države in

(c) izvajalcem ali izvajalci storitev površinskega (kopenskega ali pomorskega) prevoza iz katere koli države;

pod pogojem: (i) da ima prevoznik, ki opravlja prevoze, ustrezne prometne pravice in (ii) da imajo prevozniki, ki tržijo prevoz, ustrezne pravice za zadevne proge ter (iii) da dogovori izpolnjujejo zahteve v zvezi z varnostjo in konkurenco, ki običajno veljajo za take dogovore.

13. V primeru prevoza potnikov na letu, ki spada pod dogovore o sodelovanju na področju trženja, mora biti kupec ob prodaji letalske vozovnice ali prijavi na let ali vsekakor pred

vkrcanjem, kadar gre za povezovalni let brez registracije, obveščen o identiteti ponudnika, ki bo opravil posamezen del prevoza.

Intermodalni prevoz

14. Kar zadeva prevoz potnikov, za ponudnike površinskega prevoza ne veljajo zakoni in drugi predpisi, ki urejajo zračni prevoz, izključno zato, ker take prevoze zagotavlja letalski prevoznik pod svojim imenom.

15. Ne glede na druge določbe tega sporazuma je letalskim prevoznikom in posrednim ponudnikom storitev tovornega prevoza pogodbenic v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi brez omejitev dovoljeno, da v povezavi z mednarodnim zračnim prevozom uporabijo katero koli obliko površinskega prevoza tovora v kateri koli kraj na ozemlju pogodbenic ali v tretjih državah ali iz njega, vključno s prevozom na vsa mednarodno priznana letališča s carinskimi objekti ali z njih, in imajo pravico, če je to ustrezno, do prevoza tovora pod carinskim nadzorom. Tak tovor ima, če se prevaža po površini ali po zraku, dostop do letaliških carinskih postopkov in objektov. Letalski prevozniki se lahko odločijo, da sami opravljajo svoj površinski prevoz ali ga zagotovijo v dogovoru z drugimi površinskimi prevozniki, vključno s površinskim prevozom, ki ga opravljajo drugi letalski prevozniki in posredni izvajalci storitev tovornega zračnega prevoza. Take intermodalne storitve tovornega prevoza se lahko zagotovijo po enotni direktni ceni za kombinirani zračni in površinski prevoz, pod pogojem, da špediterji niso zavedeni glede narave in načinov takega prevoza.

Franšizing in trženje blagovne znamke

16. Letalski prevozniki obeh pogodbenic imajo pravico, da sklenejo dogovore o franšizingu ali trženju blagovne znamke z družbami, vključno z letalskimi prevozniki pogodbenic ali tretjih držav, če imajo letalski prevozniki ustrezno pooblastilo in izpolnjujejo pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih pogodbenici običajno uporabljata za take dogovore, zlasti pogoje, ki zahtevajo razkritje identitete letalskega prevoznika, ki opravlja storitev.

Najem

17. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko sklenejo dogovore za zagotavljanje zrakoplovov s posadko ali brez nje za storitve mednarodnega zračnega prevoza s:

(a) katerim koli letalskim prevoznikom pogodbenic in

(b) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki tretje države;

če imajo vsi udeleženci pri takih dogovorih ustrezna pooblastila in izpolnjujejo pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih pogodbenici uporabljata za take dogovore. Nobena od pogodbenic ne zahteva od letalskega prevoznika, ki zagotavlja zrakoplove, prometnih pravic po tem sporazumu za proge, na katerih se bodo zrakoplovi uporabljali.

Pogodbenici lahko zahtevata, da te dogovore odobrijo njihovi pristojni organi. Če pogodbenica zahteva tako odobritev, na nediskriminatorni podlagi čim bolj zmanjša upravno obremenitev letalskih prevoznikov, ki jo povzročajo postopki odobritve.

ČLEN 9

Carine in obdavčitev

1. Zrakoplovi, ki jih za storitve mednarodnega zračnega prevoza uporabljajo letalski prevozniki ene pogodbenice, njihova običajna oprema, gorivo, maziva, potrošne tehnične zaloge, oprema na letališču, nadomestni deli (vključno z motorji), zaloge na zrakoplovu (ki med drugim vključujejo hrano, pijačo, alkohol, tobak in druge izdelke, namenjene za prodajo potnikom ali njihovo uporabo v omejenih količinah med letom) ter drugi predmeti, ki so namenjeni upravljanju ali servisiranju zrakoplovov v mednarodnem zračnem prometu ali se uporabljajo izključno za to, so ob prihodu na ozemlje druge pogodbenice na podlagi vzajemnosti oproščeni vseh uvoznih omejitev, davkov na premoženje in dajatev na kapital, carin, trošarin ter podobnih taks in pristojbin, ki (a) jih določajo nacionalni ali lokalni organi ali Evropska unija in (b) ne temeljijo na stroških opravljenih storitev, če taka oprema in zaloge ostanejo na zrakoplovih.

2. Oprostitev davkov, dajatev, taks in pristojbin iz odstavka 1 tega člena na podlagi vzajemnosti, razen plačila stroškov za opravljene storitve, velja tudi za:

(a) zaloge na zrakoplovu, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in natovorjene v razumnih količinah ter namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez navedeno ozemlje;

(b) opremo na letališču in nadomestne dele (zlasti motorje), ki so vneseni na ozemlje ene pogodbenice za servisiranje, vzdrževanje ali popravilo zrakoplova letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza;

(c) gorivo, maziva in potrošne tehnične zaloge, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez navedeno ozemlje;

(d) tiskovine, kot določa carinska zakonodaja vsake pogodbenice, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in natovorjene ter namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez navedeno ozemlje, ter

(e) varnostno in varovalno opremo za uporabo na letališčih ali tovornih terminalih.

3. Ne glede na kakršne koli druge nasprotne določbe, nič v tem sporazumu ne preprečuje pogodbenici, da na nediskriminatorni podlagi uvede prelevmane, davke, dajatve, takse ali

pristojbine za gorivo, dobavljeno na njenem ozemlju za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika, ki opravlja prevoze med dvema krajema na njenem ozemlju.

4. Običajna oprema na zrakoplovih ter material, zaloge in rezervni deli iz odstavkov 1 in 2 tega člena, ki so običajno na zrakoplovih letalskega prevoznika ene od pogodbenic, se lahko raztovorijo na ozemlju druge pogodbenice le, če to predhodnoodobrijo carinski organi te pogodbenice, in zahteva se lahko, da se zanje določi nadzor ali kontrola zadevnih organov, dokler se ponovno ne izvozijo ali drugače odstranijo v skladu z veljavnimi carinskimi predpisi obeh pogodbenic.

5. Izjeme, določene v tem členu, se uporabljajo tudi, kadar so letalski prevozniki ene pogodbenice z drugim letalskim prevoznikom, ki je upravičen do podobnih izjem, ki jih je odobrila druga pogodbenica, sklenili pogodbe za posojilo ali prenos predmetov, določenih v odstavkih 1 in 2 tega člena, na ozemlje druge pogodbenice.

6. Nobena določba v tem sporazumu ne preprečuje pogodbenicama, da bi zaračunali davke, dajatve, takse in pristojbine za prodajo izdelkov, ki niso namenjeni za porabo na zrakoplovu, na delu zračnega prevoza med dvema krajema na njunem ozemlju, kjer sta dovoljena vkrcanje in izkrcanje.

7. Prtljaga in tovor v neposrednem tranzitu prek ozemlja pogodbenice sta oproščena davkov, carin, taks in drugih primerljivih dajatev, ki ne temeljijo na stroških opravljenih storitev.

8. Za opremo in zaloge iz odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko zahteva, da se zanje določi nadzor ali kontrola pristojnih organov.

9. Določbe tega sporazuma ne vplivajo na področje davka na dodano vrednost (DDV), razen na davek na uvoz.

10. Ta sporazum ne spreminja določb zadevnih konvencij, ki veljajo med državo članico in Tunizijo ter so namenjene izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodkov in kapitala.

ČLEN 10

Pristojbine za uporabnike

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu A Priloge II.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so pristojbine za uporabnike, ki jih lahko njeni pristojni organi ali telesa zaračunajo letalskim prevoznikom druge pogodbenice za uporabo navigacijskih služb zračnega prometa in kontrolo zračnega prometa, vezane na stroške in nediskriminatorne. V vsakem primeru se take pristojbine za uporabnike letalskim

prevoznikom druge pogodbenice ne smejo naložiti po pogojih, ki so manj ugodni od najugodnejših pogojev, odobrenih drugemu letalskemu prevozniku.

3. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so pristojbine za uporabnike, ki jih lahko njeni pristojni organi ali telesa zaračunajo letalskim prevoznikom druge pogodbenice za uporabo letaliških infrastruktur in storitev, varovanja v letalstvu ter s tem povezanih infrastruktur in storitev, razen dajatev, zaračunanih za opravljanje storitev iz člena 8(5) (Poslovne priložnosti) tega sporazuma, pravične, primerne, da niso nepravilno diskriminatorne, se ne razlikujejo na podlagi državljanstva in da so pravično razdeljene med kategorijami uporabnikov. Te pristojbine lahko brez poseganja v člen 15(1) (Upravljanje zračnega prometa) izražajo celotne stroške pristojnih organov ali teles pri zagotavljanju ustreznih letaliških infrastruktur in storitev ter varovanja v letalstvu na zadevnem letališču ali znotraj sistema zadevnega letališča, vendar teh stroškov ne smejo presežati. Te pristojbine lahko vključujejo primerno donosnost po amortizaciji. Objekti in storitve, za katere se zaračunajo pristojbine za uporabnike, se zagotavljajo učinkovito in ekonomično. V vsakem primeru se take pristojbine letalskim prevoznikom druge pogodbenice ne smejo naložiti po pogojih, ki so manj ugodni od najugodnejših pogojev, odobrenih drugemu letalskemu prevozniku v času, ko so pristojbine naložene.

4. Vsaka pogodbenica zahteva, da se organi ali telesa, pristojni za pristojbine na njenem ozemlju, in letalski prevozniki, ki uporabljajo storitve in objekte, posvetujejo in si izmenjajo informacije, ki so potrebne za natančno preučitev sprejemljivosti pristojbin za uporabnike v skladu z načeli iz odstavkov 2 in 3 tega člena. Vsaka pogodbenica zagotovi, da organi ali telesa, pristojna za pristojbine, uporabnike v razumnem roku obvestijo o vseh predlaganih spremembah pristojbin za uporabnike, da lahko uporabniki izrazijo svoje mnenje in predložijo pripombe.

ČLEN 11

Letalske prevoznine in tarife zračnega prevoza

1. Pogodbenici letalskim prevoznikom pogodbenic dovolita prosto določanje letalskih prevoznin in tarif zračnega prevoza na podlagi svobodne in lojalne konkurence.

2. Vsaka pogodbenica lahko na nediskriminatorni podlagi zahteva, da letalski prevozniki obeh pogodbenic njenim pristojnim organom poenostavljeno in le za informativne namene prigrasijo tarife, ponujene za prevoz z odhodom z njenega ozemlja. To se lahko od letalskih prevoznikov zahteva šele ob začetni ponudbi letalske prevoznine ali tarife zračnega prevoza.

3. Pristojni organi lahko medsebojno razpravljajo med drugim o vprašanjih, kot so zahteve in postopki v zvezi s prigrasitvijo letalskih prevoznin in tarif zračnega prevoza ter nepravilne, nerazumne, diskriminatorne ali subvencionirane tarife.

ČLEN 12

Statistični podatki

1. Vsaka pogodbenica drugi pogodbenici na nediskriminatorni podlagi zagotovi razpoložljive statistične podatke v zvezi s storitvami zračnega prevoza, ki se opravljajo na podlagi tega sporazuma, kot se zahtevajo z zadevno zakonodajo in predpisi obeh pogodbenic, ter ki se lahko razumno zahtevajo.
2. Pogodbenici sodelujeta, med drugim v okviru Skupnega odbora, ustanovljenega na podlagi člena 21 (Skupni odbor) tega sporazuma, da se omogoči izmenjava statističnih podatkov med njima za spremljanje razvoja storitev zračnega prevoza v okviru tega sporazuma.

NASLOV II

REGULATIVNO SODELOVANJE

ČLEN 13

Varnost v letalstvu

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu B Priloge II.
2. Pristojni organi pogodbenic za namen opravljanja zračnega prevoza, ki ga določa ta sporazum, priznajo veljavnost spričeval o plovnosti, spričeval o usposobljenosti in dovoljenj, ki jih izda ali potrdi druga pogodbenica in so še veljavna, pod pogojem, da so bili pogoji, ki so urejali izdajo ali potrditev takih spričeval in dovoljenj, vsaj enakovredni minimalnim standardom, ki se lahko določijo po Konvenciji. Vendar lahko pristojni organi za lete nad svojim ozemljem zavrnejo priznanje veljavnosti spričeval o usposobljenosti in dovoljenj, ki so jih njenim državljanom izdali ali zanje potrdili organi druge pogodbenice.
3. Pogodbenici lahko kadar koli zahtevata posvetovanja o varnostnih standardih, ki jih v veljavi ohranja druga pogodbenica.
4. Pogodbenici zagotovita, da zrakoplov, ki je registriran v eni pogodbenici in za katerega obstaja sum o neskladnosti z mednarodnimi letalskimi varnostnimi standardi, določenimi v skladu s Konvencijo, ter ki pristaja na letališčih, odprtih za mednarodni zračni promet, na ozemlju druge pogodbenice, na ploščadi pregledajo pristojni organi druge pogodbenice, znotraj in zunaj, da bi preverili veljavnost dokumentov zrakoplova in njegove posadke ter vidno stanje zrakoplova in njegove opreme.
5. Pristojni organi ene ali druge pogodbenice lahko nemudoma sprejmejo vse ustrezne ukrepe, kadar utemeljeno menijo, da:
  - (a) zrakoplov, proizvod ali delovanje zrakoplova ne izpolnjuje minimalnih standardov, določenih v skladu s Konvencijo, oziroma regulativnih zahtev iz dela B Priloge II k temu sporazumu;
  - (b) obstajajo resni pomisleki o tem, da zrakoplov ali njegovo delovanje ne izpolnjuje minimalnih standardov, določenih v skladu s Konvencijo, oziroma regulativnih zahtev iz dela B Priloge II k temu sporazumu, ali
  - (c) obstajajo resni pomisleki o tem, da se minimalni standardi, določeni v skladu s Konvencijo, oziroma regulativne zahteve iz dela B Priloge II k temu sporazumu, ne ohranjajo v veljavi ali uporabljajo pravilno.

6. Če pristojni organi ene pogodbenice ukrepajo v skladu z odstavkom 5, o tem ukrepu nemudoma obvestijo pristojne organe druge pogodbenice in navedejo razloge zanj.
7. Vsak ukrep, ki ga sprejme ena od pogodbenic v skladu z odstavkom 5 tega člena, se odpravi, ko ni več razloga zanj.
8. Če se ukrepi, sprejeti na podlagi odstavka 5, ne opustijo, čeprav niso več upravičeni, lahko pogodbenici zadevo predložita Skupnemu odboru.

ČLEN 14

Varovanje v letalstvu

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu C Priloge II.
2. Pogodbenici lahko ob popolnem upoštevanju in spoštovanju njune zadevne suverenosti privolita, da lahko druga pogodbenica obišče eno ali več letališč v zvezi z ukrepi varovanja v letalstvu, ki se na njih uporabljajo. Pogodbenici vzpostavita potrebne mehanizme za zagotovitev izmenjave informacij o rezultatih takih obiskov.
3. Vsaka pogodbenica ponovno potrdi svojo obveznost do druge pogodbenice glede zagotavljanja varovanja v civilnem letalstvu pred dejanji nezakonitega vmešavanja, zlasti obveznosti, ki izhajajo iz določb Konvencije, Konvencije o kaznivih dejanjih in nekaterih drugih dejanjih, storjenih na letalih, podpisane 14. septembra 1963 v Tokiu, Konvencije o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov, podpisane 16. decembra 1970 v Haagu, Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega letalstva, podpisane 23. septembra 1971 v Montrealu, Protokola o zatiranju nezakonitih nasilnih dejanj na letališčih za mednarodno civilno letalstvo, podpisanega 24. februarja 1988 v Montrealu, in Konvencije o označevanju plastičnih razstreliv zaradi njihovega odkrivanja, podpisane 1. marca 1991 v Montrealu, če sta obe pogodbenici podpisnici teh konvencij, ter iz vseh drugih konvencij in protokolov v zvezi z varovanjem v civilnem letalstvu, katerih podpisnici sta pogodbenici.
4. Pogodbenici na zahtevo druga drugi zagotovita vso potrebno pomoč, da bi preprečili nezakonite ugrabitve civilnih zrakoplovov in druga nezakonita dejanja zoper varnost takih zrakoplovov, njihovih potnikov in posadke, letališč in navigacijskih objektov in storitev ter vsako drugo ogrožanje varnosti civilnega letalstva.
5. Pogodbenici v medsebojnih odnosih ravnata v skladu s standardi varovanja v letalstvu in, kolikor jih uporabljata, v skladu s priporočenimi praksami, ki jih je določila organizacija ICAO in so navedene v prilogah k Čikaški konvenciji, če te določbe veljajo za pogodbenici. Pogodbenici od upravljavcev zrakoplovov, vpisanih v njunih registrih, ali upravljavcev zrakoplovov, ki imajo glavni sedež podjetja ali stalni naslov na njunih ozemljih, ter od upravljavcev letališč na svojih ozemljih zahtevata, da delujejo v skladu s takimi predpisi o varovanju v letalstvu.

6. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se na njenem ozemlju učinkovito izvajajo ukrepi za varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja, ki med drugim vključujejo varnostne preglede potnikov in njihove ročne prtljage, varnostne preglede oddane prtljage, varnostne preglede in kontrole drugih oseb, ki niso potniki, vključno s posadko, ter predmetov, ki jih prevažajo, varnostne preglede in kontrole tovora, pošte, zalog za oskrbo med letom in oskrbo na letališču ter kontrole dostopa do nadzorovanega dela letališča in varnostnih območij omejenega gibanja. Ti ukrepi se prilagajajo, da bi ustrezali povečanju grožnje za varovanje v letalstvu. Vsaka pogodbenica se strinja, da se lahko od njenih upravljavcev zrakoplovov zahteva spoštovanje predpisov o varovanju v letalstvu iz odstavka 5 tega člena in drugih predpisov o varovanju v letalstvu, ki jih zahteva druga pogodbenica za vstop na ozemlje, izstop z njega ali dokler se zrakoplovi nahajajo na ozemlju te druge pogodbenice.

7. Pogodbenica lahko ob popolnem upoštevanju in spoštovanju suverenosti druge pogodbenice sprejme varnostne ukrepe v zvezi z vstopom na njeno ozemlje in nujne ukrepe, da bi se odzvala na posebno grožnjo za varnost, pri čemer je treba take ukrepe nemudoma sporočiti drugi pogodbenici. Vsaka pogodbenica pozitivno obravnava vsako zahtevo druge pogodbenice za uvedbo razumnih posebnih varnostnih ukrepov zaradi določene grožnje, prva pogodbenica pa upošteva varnostne ukrepe, ki jih druga pogodbenica že izvaja, in njeno stališče. Vendar pa vsaka pogodbenica priznava, da nobena določba tega člena ne omejuje možnosti druge pogodbenice, da zavrne dostop do svojega ozemlja za kateri koli let, ki po njenem mnenju pomeni grožnjo za njeno varnost. Razen kadar v izrednih razmerah to ni mogoče, vsaka pogodbenica drugo pogodbenico vnaprej obvesti o nameravani uvedbi posebnih varnostnih ukrepov, ki bi lahko imeli znatni finančni ali operativni učinek na storitve zračnega prevoza, predvidene v tem sporazumu. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sestanek Skupnega odbora iz člena 21 (Skupni odbor) tega sporazuma za razpravo o teh varnostnih ukrepih.

8. Ob nezakoniti ugrabitvi ali grožnji ugrabitve civilnega zrakoplova ali drugih nezakonitih dejanjih proti varnosti takega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč ali navigacijskih objektov in storitev pogodbenici pomagata druga tudi tako, da poskrbita za komuniciranje in druge ustrezne ukrepe, da bi se tak dogodek ali grožnja čim hitreje in varno končala.

9. Vsaka pogodbenica sprejme vse ukrepe, ki se ji zdijo izvedljivi za zagotovitev, da se zrakoplov, ki je nezakonito ugrabljen ali izpostavljen drugim dejanjem nezakonitega vmešavanja in je na tleh njenega ozemlja, tam zadrži, razen če je njegov odhod nujen zaradi prevladujoče dolžnosti varovanja človeških življenj. Kadar je to mogoče, se taki ukrepi sprejmejo na podlagi skupnih posvetovanj.

10. Kadar ima ena pogodbenica razlog za utemeljen sum, da je druga pogodbenica kršila določbe o varovanju v letalstvu iz tega člena, ta pogodbenica zahteva takojšnja posvetovanja z drugo pogodbenico.

11. Brez poseganja v člen 4 (Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitve dovoljenja) tega sporazuma, če se zadovoljiv sporazum ne doseže v petnajstih (15) dneh od

datuma take zahteve, je to razlog za zavrnitev, preklic, omejitev ali določitev pogojev glede operativnega dovoljenja enega ali več letalskih prevoznikov te druge pogodbenice.

12. Kadar je to upravičeno zaradi neposredne in izjemne grožnje, lahko pogodbenica sprejme začasen ukrep pred iztekom tega obdobja petnajstih (15) dni iz odstavka 11 tega člena.

13. Izvajanje ukrepa, sprejetega v skladu z odstavkom 11 tega člena, se ustavi, ko druga pogodbenica ravna v skladu z vsemi določbami tega člena.

ČLEN 15

Upravljanje zračnega prometa

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prometom, navedenih v delu D Priloge II k temu sporazumu, na področjih, ki niso zajeta z regulativnim okvirom Evropske unije, pa postopkov organizacije ICAO za navigacijske službe zračnega prometa pod pogoji, navedenimi v nadaljevanju.

2. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta zagotovili najvišjo stopnjo sodelovanja na področju upravljanja zračnega prometa, da bi enotno evropsko nebo razširili na Tunizijo, okrepili veljavne varnostne standarde in splošno učinkovitost splošnega zračnega prometa v Evropi, optimizirali zmogljivosti in čim bolj zmanjšali zamude. V ta namen bo Tunizija kot opazovalka vključena v Odbor za enotno evropsko nebo. Skupni odbor je pristojen za opazovanje in krepitev sodelovanja na področju upravljanja zračnega prometa.

3. Da bi olajšali doseganje ciljev enotnega evropskega neba na svojih ozemljih:

(a) Tunizija sprejme potrebne ukrepe za prilagoditev svojih navigacijskih služb zračnega prometa ter institucionalnih in nadzornih struktur za upravljanje zračnega prometa v skladu z enotnim evropskim nebom, zlasti na področju varnosti v letalstvu;

(b) Tunizija zlasti vzpostavi najmanj en ustrezen nacionalni nadzorni organ, ki je funkcionalno neodvisen od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa;

(c) Evropska unija Tunizijo vključi v ustrezne operativne pobude na področju navigacijskih služb zračnega prometa, zračnega prostora in interoperabilnosti, ki izhajajo iz enotnega evropskega neba, zlasti z/s:

- i). sodelovanjem Tunizije pri funkcionalnem bloku zračnega prostora ali njeno pridružitvijo temu bloku;
- ii). sodelovanjem v funkcijah omrežja enotnega evropskega neba, zlasti izmenjavi podatkov o prometnih tokovih;
- iii). uskladitvijo z načrti uporabe sistema SESAR;
- iv). okrepitvijo interoperabilnosti; in

(d) pogodbenici sodelujeta na področju načrta uspešnosti Evropske unije s ciljem optimizacije splošne učinkovitosti letov, znižanja stroškov ter izboljšanja varnosti in zmogljivosti obstoječih sistemov. Sodelovanje se bo nanašalo zlasti na orodja ukrepov spremljanja kazalnikov uspešnosti in uporabo orodij v zvezi z upravljanjem in zasnovno zračnega prostora.

ČLEN 16

Varstvo okolja

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu E Priloge II.

2. Pogodbenici potrjujeta potrebo po varovanju okolja s spodbujanjem trajnostnega razvoja letalstva. Pogodbenici nameravata sodelovati za opredelitev izzivov, povezanih z vplivom letalstva na okolje.

3. Pogodbenici priznavata pomen sodelovanja za preučitev in čim večje zmanjšanje vplivov letalstva na okolje v skladu s cilji tega sporazuma.

4. Pogodbenici priznavata pomen boja proti podnebnim spremembam in s tem boja proti emisijam toplogrednih plinov, povezanih z letalstvom, na nacionalni in tudi na mednarodni ravni. Pogodbenici se strinjata, da bosta okrepili sodelovanje v zvezi s temi vprašanji, med drugim na podlagi ustreznih večstranskih sporazumov, zlasti z izvajanjem globalnih tržnih ukrepov, kot je bilo dogovorjeno na 39. skupščini organizacije ICAO, in uporabo mehanizma trajnostnega razvoja, vzpostavljenega s členom 6(4) Pariškega sporazuma na podlagi Okvirne konvencije združenih narodov o spremembi podnebja za razvoj globalnih mednarodnih tržnih ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v sektorju letalstva, in katerega koli drugega vidika iz navedenega člena 6, ki je posebno upošteven za emisije iz mednarodnega letalstva.

5. Pogodbenici se zavezujeta, da si bosta izmenjevali informacije in vzdrževali redni dialog med strokovnjaki, da bi okrepili sodelovanje za omejitev vplivov letalstva na okolje, kar vključuje:

(a) raziskave in razvoj okolju prijazne letalske tehnologije;

(b) inovacije pri upravljanju zračnega prometa s ciljem zmanjšanja vplivov letalstva na okolje;

(c) raziskave in razvoj novih trajnostnih goriv za letalstvo;

(d) izmenjavo stališč o vprašanjih, povezanih z vplivi letalstva na okolje in zmanjšanjem emisij iz sektorja letalstva, ki vplivajo na podnebje, in

(e) ublažitev in spremljanje hrupa s ciljem zmanjšati vplive letalstva na okolje.

6. Pogodbenici se prav tako zavezujeta, da bosta ob spoštovanju svojih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz večstranskih obvez na področju okolja, učinkovito okrepli sodelovanje, zlasti finančno in tehnološko, v zvezi z ukrepi, namenjenimi zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz mednarodnega letalstva.

7. Pogodbenici priznavata potrebo po sprejetju ustreznih ukrepov, da bi preprečili ali obravnavali vplive letalstva na okolje, če so taki ukrepi popolnoma v skladu z njenimi pravicami in obveznostmi na podlagi mednarodnega prava.

ČLEN 17

Odgovornost letalskih prevoznikov

Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje obveznosti na podlagi mednarodnih konvencij, ki sta jih ratificirali.

ČLEN 18

Varstvo potrošnikov

Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu F Priloge II.

ČLEN 19

Socialni vidiki

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, predpisi ali postopki zagotavljajo najmanj izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu G Priloge II.

2. Pogodbenici priznavata, da je treba preučiti učinke tega sporazuma na delovno silo, zaposlovanje in delovne pogoje. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali v zvezi z vprašanji zaposlovanja, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, zlasti kar zadeva vplive na zaposlovanje, temeljne pravice do dela, delovne pogoje, socialno varstvo in socialni dialog.

3. Pogodbenici s svojimi zakoni in predpisi ter praksami spodbujata visoke ravni varstva na socialnem področju in področju zaposlovanja v civilnem letalstvu.
4. Pogodbenici priznavata pomen koristi, ki jih prinašajo pomembne gospodarske prednosti, ki izhajajo iz obstoja odprtih in konkurenčnih trgov v povezavi z visokimi standardi dela za delavce. Pogodbenici izvajata ta sporazum tako, da spodbujata visoke standarde dela, neodvisno od lastništva ali narave zadevnih letalskih prevoznikov, ter zagotavljata, da pravice in načela, navedeni v njunih zadevnih zakonodajah, niso ogroženi, ampak se izvajajo učinkovito.
5. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta v svojih zakonodajah in praksah spodbujali in učinkovito izvajali temeljne standarde dela, priznane na mednarodni ravni, kot so navedeni v temeljnih konvencijah Mednarodne organizacije dela, ki so jih ratificirale Tunizija in države članice EU.
6. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta spodbujali tudi druge mednarodno priznane standarde in sporazume na socialnem in delovnem področju, ki so upoštevni za civilno letalstvo, ter njihovo učinkovito izvajanje in uporabo v svoji nacionalni zakonodaji.
7. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka Skupnega odbora, da se preučijo vprašanja, povezana z zaposlovanjem, ki se ji zdijo pomembna.

NASLOV III

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 20

Razlaga in izvajanje

1. Pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev tega sporazuma.
2. Vsaka pogodbenica je na svojem ozemlju odgovorna za pravilno izvajanje tega sporazuma.
3. Vsaka pogodbenica drugi pogodbenici zagotovi vse potrebne informacije in pomoč v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi zadevne pogodbenice za preiskave o morebitnih kršitvah, ki jih druga pogodbenica izvaja v okviru pristojnosti, določenih s tem sporazumom.
4. Kadar ena pogodbenica v skladu s pooblastili, ki so ji dana s tem sporazumom, ukrepa glede zadev, ki zanimajo drugo pogodbenico in zadevajo organe ali podjetja druge pogodbenice, o tem v celoti obvesti pristojne organe druge pogodbenice in jim da pred sprejetjem končne odločitve priložnost za pripombe.

ČLEN 21

Skupni odbor

1. Ustanovi se odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenic (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor) in ki je pristojen za upravljanje tega sporazuma ter njegovo pravilno izvajanje. V ta namen pripravlja priporočila in sprejema odločitve v primerih, določenih s tem sporazumom.
2. Skupni odbor svoje delo opravlja in odločitve sprejema na podlagi soglasja. Odločitve Skupnega odbora so za pogodbenici zavezujoče.
3. Skupni odbor s sklepom sprejme svoj poslovnik.
4. Skupni odbor se sestaja po potrebi, vendar vsaj enkrat na leto. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka Skupnega odbora.
5. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka Skupnega odbora, da bi poskušala rešiti morebitna vprašanja v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma. Tak sestanek se začne v najkrajšem možnem času, vendar najpozneje dva (2) meseca po prejemu zahteve, razen če se pogodbenici ne dogovorita drugače.
6. Pogodbenici si zaradi pravilnega izvajanja tega sporazuma izmenjujeta informacije in se na zahtevo katere koli od njiju posvetujeta v Skupnem odboru.
7. Skupni odbor mora s sklepom potrditi oceno, ki jo opravi Evropska unija v zvezi s tem, kako Tunizija izvaja in uporablja regulativne zahteve in standarde, določene z zakonodajo Evropske unije, kakor je opisana v točki 1 Priloge I k temu sporazumu (Prehodne določbe).
8. Skupni odbor preuči vprašanja v zvezi z naložbami v letalske prevoznike pogodbenic in s spremembami pri dejanskem nadzoru letalskih prevoznikov pogodbenic.
9. Skupni odbor tudi razvija sodelovanje, zlasti z naslednjimi sredstvi, katerih seznam ni izčrpen:
  - (a) pregledom tržnih pogojev, ki vplivajo na storitve zračnega prevoza iz tega sporazuma;
  - (b) odgovorom, katerega cilj je zagotoviti učinkovito rešitev, na vprašanja v zvezi s poslovanjem in poslovnimi priložnostmi iz člena 8 (Poslovne priložnosti) tega sporazuma, ki lahko zlasti ovirajo dostop do trga in uravnovešeno delovanje storitev zračnega prevoza iz tega sporazuma, kot sredstvom za zagotovitev lojalne konkurence, približevanja predpisov in zmanjšanja regulativnih omejitev za opravljanje zračnega prevoza;
  - (c) izmenjavo informacij, vključno o spremembah zadevne zakonodaje, uredb in politik pogodbenic, ki bi lahko vplivale na storitve zračnega prevoza;

(d) preučitvijo področij, ki bi lahko bila vključena v ta sporazum, zlasti s priporočilom morebitnih sprememb tega sporazuma ali pogojev in postopkov za pristop drugih pogodbenic k temu sporazumu;

(e) preučitvijo splošnih vprašanj, povezanih z naložbami, lastništvom in nadzorom;

(f) razvojem regulativnega sodelovanja ter vzajemne obveze za doseg vzajemnega priznanja in približevanja pravil in ukrepov;

(g) po potrebi s spodbujanjem posvetovanj o vprašanjih, povezanih z zračnim prevozom, ki se obravnavajo v mednarodnih organizacijah, pri odnosih s tretjimi državami in v večstranskih sporazumih, zlasti za preučitev možnosti sprejetja skupnega pristopa;

(h) olajšanjem izmenjave statističnih podatkov med njima za spremljanje razvoja storitev zračnega prevoza v okviru tega sporazuma in

(i) preučevanjem socialnih posledic sporazuma, kot se uporablja, in zagotovitvijo ustreznih odgovorov na pomisleke, ki se štejejo za utemeljene.

10. Če se Skupni odbor o vprašanju, ki mu je bilo predloženo, ne izreče v šestih (6) mesecih, lahko pogodbenici sprejmeta ustrezne začasne zaščitne ukrepe na podlagi člena 23 (Zaščitni ukrepi) tega sporazuma.

11. Ta sporazum ne ovira sodelovanja in razprav pristojnih organov pogodbenic zunaj Skupnega odbora, zlasti na področjih varnosti, varovanja, okolja, upravljanja zračnega prometa, letaliških infrastruktur, konkurence in varstva potrošnikov. Pogodbenici obvestita Skupni odbor o rezultatih takega sodelovanja in razprav, ki bi lahko vplivali na izvajanje tega sporazuma.

ČLEN 22

Reševanje sporov in arbitraža

1. Vsi spori glede uporabe ali razlage tega sporazuma, razen vprašanj, ki spadajo pod člen 7 (Lojalna konkurenca) tega sporazuma, ki se ne rešijo na sestanku Skupnega odbora, se lahko na podlagi dogovora med pogodbenicama predložijo v odločanje določeni osebi ali organizaciji. Če pogodbenici ne dosežeta dogovora, se spor na zahtevo ene od njiju predloži v arbitražo v skladu s postopki, navedenimi v tem členu.

2. Zahteva za arbitražo se pisno pošlje drugi pogodbenici. Pogodbenica pritožnica v svoji zahtevi opredeli zadevni ukrep in zadovoljivo pojasni razloge, zaradi katerih ni združljiv s tem sporazumom, tako da jasno predstavi pravno podlago pritožbe.

3. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, arbitražo opravi arbitražno sodišče v sestavi treh arbitrov, ki se ustanovi na naslednji način:

(a) v dvajsetih (20) dneh od prejetja zahteve za arbitražo vsaka pogodbenica imenuje enega arbitra. Ta arbitra v tridesetih (30) dneh od svojega imenovanja sporazumno imenujeta tretjega arbitra, ki deluje kot predsednik arbitražnega sodišča;

(b) če eni od pogodbenic ne uspe imenovati arbitra ali če tretji arbiter ni imenovan v skladu s točko (a) tega odstavka, lahko ena ali druga pogodbenica od predsednika Sveta ICAO zahteva, da imenuje arbitra ali arbitre, kakor je ustrezno, v tridesetih (30) dneh od prejetja te zahteve. Če je predsednik Sveta ICAO državljan Tunizije ali države članice, imenovanje opravi podpredsednik tega sveta z najdaljšim stažem, ki ni izločen iz tega razloga.

4. Datum ustanovitve arbitražnega sodišča je datum, ko zadnji od treh arbitrov sprejme imenovanje.

5. Če to zahteva ena od pogodbenic, arbitražno sodišče v desetih (10) dneh od svoje ustanovitve odloči o vprašanju, ali je po njegovem mnenju zadeva nujna.

6. Na zahtevo ene pogodbenice lahko arbitražno sodišče drugi pogodbenici odredi, da do končne odločitve arbitražnega sodišča izvajajo začasne sanacijske ukrepe.

7. Arbitražno sodišče za pogodbenici izda vmesno poročilo, v katerem navede svoje ugotovitve o dejstvih, uporabi zadevnih določb in osnovna načela, ki so podlaga njegovih ugotovitev in priporočil, najpozneje devetdeset (90) dni od datuma svoje ustanovitve. Če meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega sodišča o tem pisno obvesti pogodbenici ter navede razloge za zamudo in datum, ko naj bi sodišče predvidoma izdalo svoje vmesno poročilo. V nobenem primeru se vmesno poročilo ne izda več kot sto dvajset (120) dni po datumu ustanovitve sodišča.

8. Pogodbenica lahko arbitražnemu sodišču predloži pisno zahtevo za ponovni pregled nekaterih vidikov vmesnega poročila v štirinajstih (14) dneh od njegove izdaje.

9. V nujnih primerih si arbitražno sodišče vsestransko prizadeva, da vmesno poročilo izda v petinštiridesetih (45) dneh in vsekakor najpozneje v šestdesetih (60) dneh po datumu svoje ustanovitve. Pogodbenica lahko arbitražnemu sodišču predloži pisno zahtevo za ponovni pregled določenih vidikov vmesnega poročila v sedmih (7) dneh od izdaje navedenega poročila.

10. Arbitražno sodišče lahko po preučitvi pisnih pripomb pogodbenic o vmesnem poročilu spremeni svoje poročilo in opravi nadaljnja preverjanja, za katera meni, da so potrebna. Ugotovitve končne odločitve vključujejo zadovoljivo analizo argumentov, navedenih v fazi vmesnega ponovnega pregleda, ter zagotavljajo jasen odgovor na vprašanja in pripombe pogodbenic.

11. Arbitražno sodišče svojo končno odločitev sporoči pogodbenicama v sto dvajsetih (120) dneh od datuma svoje ustanovitve. Če meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega sodišča o tem pisno obvesti pogodbenici ter navede razloge za zamudo in datum, ko naj bi sodišče predvidoma sporočilo svojo končno odločitev. V nobenem primeru se končna odločitev ne sporoči več kot sto petdeset (150) dni po datumu ustanovitve arbitražnega sodišča.

12. V nujnih primerih si arbitražno sodišče svojo končno odločitev prizadeva izdati v šestdesetih (60) dneh od datuma svoje ustanovitve. Če meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik sodišča o tem pisno obvesti pogodbenici ter navede razloge za zamudo in datum, ko naj bi sodišče predvidoma sporočilo svojo končno odločitev. V nobenem primeru se končna odločitev ne sme izdati več kot petinsedemdeset (75) dni po datumu ustanovitve arbitražnega sodišča.

13. Pogodbenici lahko vložita zahteve za pojasnila končne odločitve v desetih (10) dneh od datuma uradnega obvestila o njej; vsa pojasnila se zagotovijo v petnajstih (15) dneh od datuma zahteve.

14. Če arbitražno sodišče meni, da je bil ta sporazum kršen, in če odgovorna pogodbenica ne ravna v skladu s končno odločitvijo sodišča ali se z drugo pogodbenico ne sporazume o obojestransko zadovoljivi rešitvi v štiridesetih (40) dneh po uradnem obvestilu o končni odločitvi sodišča, lahko druga pogodbenica začasno prekliče uporabo primerljivih ugodnosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, ali delno ali po potrebi v celoti ustavi izvajanje tega sporazuma, dokler se odgovorna pogodbenica ne uskladi s končno odločitvijo sodišča ali dokler se pogodbenici ne sporazumeta o obojestransko zadovoljivi rešitvi.

ČLEN 23

Zaščitni ukrepi

1. Če pogodbenica meni, da druga pogodbenica ni izpolnila kakšne obveznosti na podlagi tega sporazuma, lahko sprejme ustrezne ukrepe. Zaščitni ukrepi po obsegu in trajanju ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo takega stanja ali ohranitev ravnovesja tega sporazuma. Prednost imajo ukrepi, ki najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma.

2. Pogodbenica, ki načrtuje sprejetje zaščitnih ukrepov, o tem uradno obvesti drugo pogodbenico prek Skupnega odbora in zagotovi vse ustrezne informacije.

3. Pogodbenici takoj začneta posvetovanja v Skupnem odboru, da bi našli vzajemno sprejemljivo rešitev.

4. Brez poseganja v člen 3(1)(c) (Operativno dovoljenje) in člen 4(1)(d) (Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitev dovoljenja) tega sporazuma lahko zadevna pogodbenica sprejme zaščitne ukrepe šele po izteku enega meseca od datuma uradnega obvestila iz odstavka 2, razen če se je postopek posvetovanja iz odstavka 3 končal pred iztekom navedenega roka.

5. Zadevna pogodbenica nemudoma uradno obvesti Skupni odbor o sprejetih ukrepih in mu zagotovi vse ustrezne informacije.

6. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega člena, se ustavi takoj, ko pogodbenica v kršitvi ravna v skladu z določbami tega sporazuma.

ČLEN 24

Razmerje do drugih sporazumov

1. Ta sporazum prevlada nad ustreznimi določbami obstoječih sporazumov in dogovorov med pogodbenicama, ki veljajo ob podpisu tega sporazuma, razen v obsegu, določenem v odstavku 2 tega člena.

2. Če ni diskriminacije med letalskimi prevozniki Evropske unije na podlagi državljanstva:

(a) se lahko še naprej izvajajo obstoječe prometne pravice ali ugodnejše določbe ali obravnave v zvezi z lastništvom, prometnimi pravicami, zmogljivostjo, pogostostjo, tipom ali spremembo zrakoplovov, leti pod skupno oznako in določanjem cen iz sporazumov ali dogovorov med pogodbenicama, ki veljajo ob podpisu tega sporazuma, ki niso zajete s tem sporazumom ali ki so ugodnejše ali prožnejše v smislu svobode za zadevne letalske prevoznike kot v okviru tega sporazuma;

(b) je treba spor med pogodbenicama glede vprašanja, ali so določbe ali obravnave na podlagi sporazumov ali dogovorov med pogodbenicama ugodnejše ali prožnejše, reševati v okviru mehanizma reševanja sporov iz člena 22 (Reševanje sporov in arbitraža). V okviru mehanizma reševanja sporov iz člena 22 je treba reševati tudi spore o razmerju, ki ga je treba vzpostaviti med nasprotujočimi si določbami ali obravnavami.

3. Če pogodbenici postaneta pogodbenici večstranskega sporazuma ali potrdita sklep, ki ga sprejme ICAO ali druga mednarodna organizacija in ki obravnava vidike, zajete s tem sporazumom, se pravočasno posvetujeta v okviru Skupnega odbora v skladu s členom 21 (Skupni odbor) tega sporazuma, da bi ugotovili, ali je treba ta sporazum zaradi takega razvoja dogodkov spremeniti.

ČLEN 25

Regionalni dialog

Pogodbenici se zavezujeta, da bosta s stalnim dialogom zagotovili skladnost tega sporazuma z barcelonskim procesom in si bosta prizadevali za dosego končnega cilja, ki je vzpostavitev skupnega evro-sredozemskega zračnega prostora. Zato se bodo v Skupnem odboru v skladu s členom 21(9) (Skupni odbor) raziskale možnosti za vzajemno dogovorjene spremembe zaradi upoštevanja drugih evro-sredozemskih letalskih sporazumov.

ČLEN 26

Spremembe

1. Če želi ena od pogodbenic spremeniti določbe tega sporazuma, o tem obvesti Skupni odbor.
2. Pogodbenici se lahko o vseh spremembah tega sporazuma dogovorita na podlagi posvetovanja v skladu s členom 21 (Skupni odbor) tega sporazuma. Spremembe začnejo veljati v skladu z določbami člena 30 (Začetek veljavnosti) tega sporazuma.
3. Skupni odbor se lahko na predlog ene od pogodbenic in v skladu s tem členom soglasno odloči, da spremeni priloge k temu sporazumu.
4. Ta sporazum ne posega v pravico nobene od pogodbenic, če ti spoštujeta načelo nediskriminacije in določbe tega sporazuma, da enostransko sprejmeta novo zakonodajo ali spremenita svojo veljavno zakonodajo na področju zračnega prometa ali na povezanem področju, navedenem v Prilogi II k temu sporazumu.
5. Kadar ena od pogodbenic načrtuje sprejetje nove zakonodaje ali spremembe svoje veljavne zakonodaje na področju zračnega prometa ali na povezanem področju, navedenem v Prilogi II k temu sporazumu, o tem obvesti drugo pogodbenico, kolikor je to potrebno in mogoče. Na zahtevo katere koli od pogodbenic si lahko v Skupnem odboru izmenjata mnenja.
6. Takoj ko ena od pogodbenic sprejme novo zakonodajo ali spremembe svoje veljavne zakonodaje na področju zračnega prometa ali z njim povezanem področju, navedenem v Prilogi II, ki bi lahko vplivale na pravilno delovanje tega sporazuma, o tem obvesti drugo pogodbenico najpozneje trideset (30) dni po sprejetju ali spremembah. Na zahtevo katere koli pogodbenice se v Skupnem odboru v šestdesetih (60) dneh izmenjajo mnenja o posledicah takšne nove zakonodaje ali sprememb za pravilno delovanje tega sporazuma.
7. Po izmenjavi mnenj iz odstavka 6 zgoraj Skupni odbor:
  - (a) sprejme odločitev o spremembi Priloge II k temu sporazumu, tako da se vanjo, če je to potrebno na podlagi vzajemnosti, vključijo nove zakonodajne določbe ali spremembe zadevne zakonodaje;
  - (b) sprejme odločitev, s katero potrdi, da je treba zadevno novo zakonodajo ali spremembe šteti za skladne s tem sporazumom, ali
  - (c) priporoči kakršne koli druge ukrepe za zagotovitev pravilnega delovanja tega sporazuma, ki jih je treba sprejeti v razumnem roku.

ČLEN 27

Odpoved

Vsaka pogodbenica lahko kadar koli po diplomatski poti pisno obvesti drugo pogodbenico o svoji odločitvi, da odpove ta sporazum. Tako obvestilo se hkrati pošlje tudi organizaciji ICAO in sekretariatu Združenih narodov. Ta sporazum preneha veljati ob polnoči po greenwiškem srednjem času na koncu prometne sezone Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov

(IATA) eno leto po datumu pisnega obvestila o odpovedi Sporazuma, razen če pogodbenici tega obvestila sporazumno ne umakneta pred iztekom tega roka.

ČLEN 28

Registracija sporazuma

Ta sporazum in vse njegove spremembe se po začetku njihove veljavnosti registrirajo pri organizaciji ICAO v skladu s členom 83 Konvencije in sekretariatu Združenih narodov v skladu s členom 102 Listine Združenih narodov.

ČLEN 29

Pristop novih držav članic k Evropski uniji

1. Ta sporazum je lahko odprt za pristop držav, ki so postale države članice Evropske unije po datumu podpisa Sporazuma.
2. Država članica Evropske unije pristopi k Sporazumu z deponiranjem listine o pristopu pri generalnem sekretariatu Sveta EU, ki o deponiranju listine o pristopu in njegovem datumu obvesti pogodbenici in Evropsko komisijo. Pristop začne veljati 30 dni po datumu deponiranja listine o pristopu.
3. Odstavka 1 in 2 člena 24 tega sporazuma se smiselno uporabljata za obstoječe sporazume in dogovore, ki veljajo ob pristopu države članice Evropske unije.

ČLEN 30

Začetek veljavnosti

Ta sporazum začne veljati en mesec po datumu zadnje note v izmenjavi diplomatskih not med pogodbenicama, ki potrjuje, da so končani vsi postopki, potrebni za začetek veljavnosti tega sporazuma. Za namene te izmenjave Tunizija izroči generalnemu sekretariatu Sveta Evropske unije svojo diplomatsko noto Evropski uniji in njenim državam članicam, generalni sekretariat Sveta Evropske unije pa izroči Tuniziji diplomatsko noto Evropske unije in njenih držav članic. Diplomatska nota Evropske unije in njenih držav članic vsebuje sporočila vseh držav članic, ki potrjujejo, da so končani njihovi postopki, potrebni za začetek veljavnosti tega sporazuma.

V potrditev navedenega so spodaj podpisani, ki so za to ustrezno pooblašteni, podpisali ta sporazum.

V [...], dne [...] leta [...] v dvojniku v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem,

madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in arabskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

Za Republiko Tunizijo

Za Evropsko unijo

Za Kraljevino Belgijo

Za Republiko Bolgarijo

Za Češko republiko

Za Kraljevino Dansko

Za Zvezno republiko Nemčijo

Za Republiko Estonijo

Za Irsko

Za Helensko republiko

Za Kraljevino Španijo

Za Francosko republiko

Za Republiko Hrvaško

Za Italijansko republiko

Za Republiko Ciper

Za Republiko Latvijo

Za Republiko Litvo

Za Veliko vojvodstvo Luksemburg

Za Madžarsko

Za Malto

Za Kraljevino Nizozemsko

Za Republiko Avstrijo

Za Republiko Poljsko

Za Portugalsko republiko

Za Romunijo

Za Republiko Slovenijo

Za Slovaško republiko

Za Republiko Finsko

Za Kraljevino Švedsko

PRILOGA I:
PREHODNE DOLOČBE

1. Izvajanje in uporaba regulativnih zahtev in standardov iz zakonodaje Evropske unije v zvezi z zračnim prometom iz Priloge II k temu sporazumu s strani Tunizije se ocenita pod odgovornostjo Evropske unije, pri čemer mora to oceno s sklepom potrditi Skupni odbor. To oceno je treba opraviti najpozneje dve (2) leti po začetku veljavnosti Sporazuma.
  2. Postopno približevanje Tunizije k izvajanju regulativnih zahtev in standardov iz zakonodaje Evropske unije v zvezi z zračnim prometom iz Priloge II k temu sporazumu se lahko redno ocenjuje. Ocene opravi Evropska komisija v sodelovanju s Tunizijo.
  3. Izvajanje in uporaba regulativnih zahtev in standardov iz zakonodaje Evropske unije v zvezi z varovanjem v letalstvu s strani Tunizije morata biti ocenjena pod odgovornostjo Evropske unije, pri čemer mora to oceno s sklepom potrditi Skupni odbor. Tako oceno je treba opraviti najpozneje tri (3) leta po začetku veljavnosti tega sporazuma.
  4. Določbe iz odstavka 6 (Subvencije in javna pomoč) člena 7 (Lojalna konkurenca) se bodo uporabljale tri (3) leta po datumu podpisa tega sporazuma.
-

PRILOGA Ia

Prehodne določbe v zvezi z mednarodnim letališčem Tunis Carthage

Ne glede na določbe člena 2(3)(c) Sporazuma se za mednarodno letališče Tunis Carthage uporabljajo naslednje prehodne določbe, in sicer pet let od datuma podpisa Sporazuma in samo za dogovorjene storitve potniškega ali kombiniranega prevoza.

1. Kadar obstaja veljavni dvostranski sporazum med Tunizijo in državo članico EU, se v skladu z navedenimi dvostranskimi sporazumi določita in podelita pravici tretje in četrte svoboščine za lete z mednarodnega letališča Tunis Carthage in nanj, ne glede na pogostost letov:
  - letalskim prevoznikom Tunizije, ki imajo veljavno operativno licenco, in
  - letalskim prevoznikom Evropske unije, ki imajo veljavno operativno licenco, ki jo je izdala država članica Evropske unije, od koder ali kamor leti prevoznik.
2. Ureditve enostranske določitve v obstoječih dvostranskih sporazumih med Tunizijo in državami članicami postanejo ureditve dvostranske določitve.
3. Za obstoječe dvostranske sporazume, ki vsebujejo klavzulo vrste Bermuda, se uporablja odstavek 1, kadar pa se na datum podpisa Sporazuma opravlja manj kot deset (10) letov, se število tedenskih letov določi na 10, razen če se pogodbenici odločita preseči to število v skladu s svojimi dvostranskimi sporazumi.
4. Za države članice, s katerimi Tunizija nima dvostranskega letalskega sporazuma, ali kadar je z obstoječim dvostranskim letalskim sporazumom predvidenih manj kot 10 tedenskih letov na mednarodno letališče Tunis Carthage in z njega, se število tedenskih letov s tega letališča in nanj določi na 10 z ureditvijo dvostranske določitve za letalske prevoznike Tunizije, ki imajo veljavno operativno licenco, in letalske prevoznike Evropske unije, ki imajo veljavno operativno licenco, ki jo je izdala država članica Evropske unije, od koder ali kamor leti prevoznik.
5. Za lete, navedene v zgornjih odstavkih te priloge, se eno leto po podpisu Sporazuma odobri 10-odstotno letno povečanje pogostosti.
6. Pogodbenici v Skupnem odboru čim prej obravnavata vsa vprašanja v zvezi z razlago in izvajanjem te priloge.

PRILOGA II

(ki se redno posodablja)

SEZNAM PRAVIL, KI SE UPORABLJAJO V CIVILNEM LETALSTVU

Tunizija kot pogodbenica zagotovi, da se regulativne zahteve in standardi, povzeti v upoštevni določbah naslednjih aktov, kot so navedene, izvajajo in uporabljajo v zakonodaji, predpisih ali postopkih, ki se uporabljajo v Tuniziji, v skladu s tem sporazumom. Tunizija kot pogodbenica zagotovi, da se morebitne prilagoditve teh aktov po potrebi vključijo v zakonodajo, predpise ali postopke, ki se uporabljajo v Tuniziji.

A. LIBERALIZACIJA LETALSTVA IN DRUGI PREDPISI CIVILNEGA LETALSTVA

Št. 1008/2008

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti

Upoštevne določbe: člani 2, 5, 7, 11, 23(1), 24 in Priloga I

Št. 785/2004

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje, kakor je bila **spremenjena z:**

- Uredbo Komisije (EU) št. 285/2010

Upoštevne določbe: člani od 1 do 8

Št. 2009/12

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o letaliških pristojbinah

Upoštevne določbe: člani od 1 do 11

Št. 96/67

Direktiva Sveta z dne 15. oktobra 1996 o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letaliških Skupnosti

Upoštevne določbe: člani od 1 do 9 in od 11 do 21 ter Priloga

V zvezi z uporabo člena 20(2) se izraz „Komisija“ razume kot „Skupni odbor“.

B. VARNOST V LETALSTVU

Varnost v civilnem letalstvu in osnovna uredba agencije EASA

Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 690/2009
- Uredbo (ES) št. 1108/2009
Upoštevne določbe: člani od 1 do 3 (samo prvi odstavek) in Priloga
- Uredbo (EU) št. 6/2013
- Uredbo (EU) 2016/4

Upoštevne določbe: člani od 1 do 16, priloge od I do Vb

Letalske operacije

Št. 965/2012

Uredba Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 800/2013 z dne 14. avgusta 2013
- Uredbo Komisije (EU) št. 71/2014 z dne 27. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) št. 83/2014 z dne 29. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) št. 379/2014 z dne 7. aprila 2014
- Uredbo Komisije (EU) 2015/140 z dne 29. januarja 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/1329 z dne 31. julija 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/640 z dne 23. aprila 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/2338 z dne 11. decembra 2015
- Uredbo (EU) 2016/1199
- Uredbo (EU) 2017/363

Upoštevne določbe: člani od 1 do 9a, priloge od I do VIII

Št. 1332/2011

Uredba Komisije (EU) št. 1332/2011 z dne 16. decembra 2011 o določitvi pogojev uporabe skupnega zračnega prostora in operativnih postopkov za izogibanje trčenj v zraku, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2016/583 z dne 15. aprila 2016

Upoštevne določbe: člani od 1 do 5, Priloga

Letalsko osebje

Št. 1178/2011

Uredba Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalsko osebje v civilnem letalstvu v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 290/2012 z dne 30. marca 2012
- Uredbo Komisije (EU) št. 70/2014 z dne 27. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) št. 245/2014 z dne 13. marca 2014
- Uredbo Komisije (EU) 2015/445 z dne 17. marca 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2016/539 z dne 6. aprila 2016

Upoštevene določbe: člani od 1 do 11, priloge od I do IV

Preiskava nesreč

Št. 996/2010

Uredba (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014

Upoštevene določbe: člani od 1 do 23, razen člena 7(4) in člena 19 (razveljavljen z Uredbo (EU) št. 376/2014)

Št. 2012/780

Sklep Komisije z dne 5. decembra 2012 o pravicah dostopa do evropske osrednje zbirke varnostnih priporočil in odgovorov nanje, ustanovljene s členom 18(5) Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES

Upoštevene določbe: člani od 1 do 5

Začetna plovnost

Št. 748/2012

Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 7/2013 z dne 8. januarja 2013

- Uredbo Komisije (EU) št. 69/2014 z dne 27. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) 2015/1039 z dne 30. junija 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2016/15

Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, Priloga I

Stalna plovnost

Št. 1321/2014

Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2015/1088 z dne 3. julija 2015 o spremembi Uredbe (EU) št. 1321/2014 v zvezi z olajšavami za postopke vzdrževanja za zrakoplove splošnega letalstva
- Uredbo Komisije (EU) 2015/1536 z dne 16. septembra 2015 o spremembi Uredbe (EU) št. 1321/2014 v zvezi z uskladitvijo pravil za stalno plovnost z Uredbo (ES) št. 216/2008, kritičnimi nalogami vzdrževanja ter spremljanjem stalne plovnosti zrakoplovov
- Uredbo Komisije (EU) 2017/334

Upoštevne določbe: člani od 1 do 6, priloge od I do IV

Dodatne plovnostne specifikacije

Št. 2015/640

Uredba Komisije z dne 23. aprila 2015 o dodatnih plovnostnih specifikacijah za posamezno vrsto operacij in o spremembi Uredbe (EU) št. 965/2012

Aerodromi

Št. 139/2014

Uredba Komisije (EU) št. 139/2014 z dne 12. februarja 2014 o določitvi zahtev in upravnih postopkov v zvezi z aerodromi v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta

Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, priloge od I do IV

Upravljanje zračnega prometa/navigacijske službe zračnega prometa

Št. 2015/340

Uredba Komisije (EU) 2015/340 z dne 20. februarja 2015 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za licence in certifikate kontrolorjev zračnega prometa v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 923/2012 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 805/2011

Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, priloge od I do IV

Št. 373/2017

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za

izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011

Poročanje o dogodkih

Št. 376/2014

Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007

Upoštevne določbe: člani od 1 do 7; člen 9(3); člen 10(2) do (4); člen 11(1) in (7); člen 13, razen odstavka 9; člani od 14 do 16; člen 21 – priloge od I do III

Št. 2015/1018

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1018 z dne 29. junija 2015 o določitvi seznama za razvrščanje dogodkov v civilnem letalstvu, o katerih je treba poročati v skladu z Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Upoštevne določbe: člen 1, priloge od I do V

Evropski seznam letalskih prevoznikov, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti

Št. 474/2006

Uredba Komisije (ES) št. 474/2006 z dne 22. marca 2006 o vzpostavitvi seznama Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti iz poglavja II Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2111/2005, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/963 z dne 16. junija 2016

Tehnične zahteve in upravni postopki na področju civilnega letalstva

Št. 3922/91

Uredba Sveta (EGS) št. 3922/91 z dne 16. decembra 1991 o uskladitvi tehničnih predpisov in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1899/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006

- Uredbo (ES) št. 1900/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006

- Uredbo Komisije (ES) št. 8/2008 z dne 11. decembra 2007

- Uredbo Komisije (ES) št. 859/2008 z dne 20. avgusta 2008

Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, razen člena 4(1), člena 8(2) (drugi stavek), členov 12

in 13, priloge od I do III

C. VAROVANJE V LETALSTVU

Št. 300/2008

Uredba (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o skupnih pravilih na področju varovanja civilnega letalstva in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2320/2002

Upoštevne določbe: členi od 1 do 15, 18, 21 in Priloga

Št. 272/2009

Uredba Komisije (ES) št. 272/2009 z dne 2. aprila 2009 o dopolnitvi skupnih osnovnih standardov na področju varovanja v civilnem letalstvu iz Priloge k Uredbi (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 297/2010 z dne 9. aprila 2010
- Uredbo Komisije (EU) št. 720/2011 z dne 22. julija 2011
- Uredbo Komisije (EU) št. 1141/2011 z dne 10. novembra 2011
- Uredbo Komisije (EU) št. 245/2013 z dne 19. marca 2013

Št. 1254/2009

Uredba Komisije (EU) št. 1254/2009 z dne 18. decembra 2009 o določitvi meril, na podlagi katerih lahko države članice odstopajo od skupnih osnovnih standardov za varnost civilnega letalstva ter sprejmejo druge alternativne varnostne ukrepe, kakor je bila spremenjena z:

– Uredbo Komisije (EU) 2016/2096

Št. 18/2010

Uredba Komisije (EU) št. 18/2010 z dne 8. januarja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede specifikacij za nacionalne programe za nadzor kakovosti na področju varovanja civilnega letalstva

Upoštevne določbe: vse

Št. 2015/1998

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1998 z dne 5. novembra 2015 o določitvi podrobnih ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varovanje letalstva, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbu Komisije (EU) 2015/2426 z dne 18. decembra 2015

Upoštevne določbe: vse, vključno s Prilogo

D. UPRAVLJANJE ZRAČNEGA PROMETA

Št. 549/2004

Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba), kakor je bila spremenjena

z:

- Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009
Upoštevne določbe: člani od 1 do 5, razen člena 1(4)
Upoštevne določbe: člani od 1 do 4, 6, od 9 do 13

Št. 550/2004

Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (Uredba o izvajanju služb), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1070/2009
Upoštevne določbe: člani od 1 do 18, Priloga I

Št. 551/2004

Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1070/2009
Upoštevne določbe: člani od 1 do 9

Št. 552/2004

Uredba (ES) 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1070/2009
Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, priloge od I do V

Izvedba in pristojbine

Št. 390/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 390/2013 z dne 3. maja 2013 o določitvi načrta izvedbe za navigacijske službe zračnega prometa in funkcije omrežja

Št. 391/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 391/2013 z dne 3. maja 2013 o določitvi skupne ureditve pristojbin za navigacijske službe zračnega prometa

Funkcije omrežja

Št. 677/2011

Uredba Komisije (EU) št. 677/2011 z dne 7. julija 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredba Komisije (EU) št. 970/2014 z dne 12. septembra 2014
- – Izvedbeno uredba (EU) št. 373/2017

Upoštevne določbe: člani od 1 do 25 in priloge

Št. 255/2010

Uredba Komisije (EU) št. 255/2010 z dne 25. marca 2010 o določitvi skupnih pravil za upravljanje pretoka zračnega prometa, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/1006 z dne 22. junija 2016 o spremembi Uredbe (EU) št. 255/2010 glede določb ICAO iz člena 3(1)

Upoštevne določbe: člani od 1 do 15 in Priloga

C(2011) 4130

Sklep Komisije z dne 7. julija 2011 o imenovanju upravljavca omrežja za funkcije omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) enotnega evropskega neba

Funkcionalni blok zračnega prostora

Št. 176/2011

Uredba Komisije (EU) št. 176/2011 z dne 24. februarja 2011 o informacijah, ki jih je treba dostaviti pred vzpostavitvijo in spremembo funkcionalnega bloka zračnega prostora

Interoperabilnost

Št. 1032/2006

Uredba Komisije (ES) št. 1032/2006 z dne 6. julija 2006 o zahtevah za avtomatske sisteme za izmenjavo podatkov o letih za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 30/2009 z dne 16. januarja 2009
Upoštevne določbe: člani od 1 do 9, priloge od I do V

Št. 1033/2006

Uredba Komisije (ES) št. 1033/2006 z dne 4. julija 2006 o določitvi zahtev glede postopkov za načrte leta v fazi pred letom za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo (EU) št. 929/2010
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 428/2013 z dne 8. maja 2013
- Izvedbeno uredbo (EU) št. 2120/2016

Upoštevne določbe: člani od 1 do 5, Priloga

Št. 633/2007

Uredba Komisije (ES) št. 633/2007 z dne 7. junija 2007 o zahtevah za uporabo protokola

prenosa sporočila o letu, ki se uporablja za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 283/2011 z dne 22. marca 2011
Upoštevne določbe: člani od 1 do 6, priloge od I do IV

Št. 29/2009

Uredba Komisije (ES) št. 29/2009 z dne 16. januarja 2009 o zahtevah glede storitev podatkovnih zvez za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/310 z dne 26. februarja 2015
Upoštevne določbe: člani od 1 do 14, priloge od I do III

Št. 262/2009

Uredba Komisije (ES) št. 262/2009 z dne 30. marca 2009 o določitvi zahtev za usklajeno dodelitev in uporabo spraševalnih kod Mode S za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo (EU) 2016/2345 z dne 14. decembra 2016

Upoštevne določbe: člani od 1 do 12, priloge od I do VI

Št. 73/2010

Uredba Komisije (EU) št. 73/2010 z dne 26. januarja 2010 o zahtevah glede kakovosti letalskih podatkov in letalskih informacij za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1029/2014 z dne 26. septembra 2014
Upoštevne določbe: člani od 1 do 13, priloge od I do X

Št. 1206/2011

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1206/2011 z dne 22. novembra 2011 o zahtevah glede identifikacije zrakoplova v okviru dejavnosti nadzora za enotno evropsko nebo

Upoštevne določbe: člani od 1 do 11, priloge od I do VII

Št. 1207/2011

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1207/2011 z dne 22. novembra 2011 o določitvi zahtev glede učinkovitosti in interoperabilnosti nadzora za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1028/2014 z dne 26. septembra 2014
- Izvedbeno uredbo (EU) št. 386/2017

Upoštevne določbe: člani od 1 do 14, priloge od I do IX

Št. 1079/2012

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1079/2012 z dne 16. novembra 2012 o zahtevah glede razmika med govornimi kanali za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 657/2013 z dne 10. julija 2013
- Izvedbeno uredbo (EU) št. 2345/2016

Upoštevne določbe: člani od 1 do 14, priloge od I do V

SESAR

Št. 219/2007

Uredba Sveta (ES) št. 219/2007 z dne 27. februarja 2007 o ustanovitvi skupnega podjetja za razvoj nove generacije evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (SESAR), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Sveta (ES) št. 1361/2008 z dne 16. decembra 2008
- Uredbo Sveta (EU) št. 721/2014 z dne 16. junija 2014

Upoštevne določbe: člani 1(1) do (2), 1(5) do (7), 2, 3, 4(1), Priloga

Št. 409/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 409/2013 z dne 3. maja 2013 o opredelitvi skupnih projektov, vzpostavitvi mehanizma upravljanja in določitvi spodbud za podporo izvajanju osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa v Evropi

Upoštevne določbe: člani od 1 do 15

Št. 716/2014

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 716/2014 z dne 27. junija 2014 o vzpostavitvi pilotnega skupnega projekta za podporo izvajanju osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa v Evropi

Zračni prostor

Št. 2150/2005

Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora

Upoštevne določbe: člani od 1 do 9, Priloga

Št. 923/2012

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012 o določitvi skupnih pravil zračnega prometa in operativnih določb v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 1035/2011 in uredb (ES) št. 1265/2007, (ES) št. 1794/2006, (ES) št. 730/2006, (ES) št. 1033/2006 in (EU) št. 255/2010, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2015/340 z dne 20. februarja 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2016/1185

Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, Priloga, vključno z njenimi dodatki

E. OKOLJE IN HRUP

Št. 2002/49

Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1137/2008 in Direktivo 2015/996

Upoštevne določbe: člani od 1 do 12, priloge od I do VI

Št. 2003/96

Direktiva Sveta z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije

Upoštevne določbe: člen 14(1)(b) in 14(2)

Št. 2006/93

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o reguliranju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 3 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988)

Upoštevne določbe: člani od 1 do 5, prilogi I in II

Št. 598/2014

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o oblikovanju pravil in postopkov glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev operacij na letališčih Unije v okviru uravnoteženega pristopa ter razveljavitvi Direktive 2002/30/ES

Upoštevne določbe: člani od 1 do 10, prilogi I in II

F. VARSTVO POTROŠNIKOV

Št. 2027/97

Uredba Sveta z dne 9. oktobra 1997 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč, kakor je bila spremenjena z:

– Uredbo (ES) št. 889/2002

Upoštevne določbe: člani od 1 do 6 in priloge

Št. 261/2004

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91

Upoštevne določbe: člani od 1 do 16

Št. 1107/2006

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu

Upoštevne določbe: člani od 1 do 16, prilogi I in II

G. SOCIALNI VIDIKI

Št. 1989/391

Direktiva Sveta z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in

zdravja delavcev pri delu, kakor je bila spremenjena z:

- Direktivo 2007/30/ES
Upoštevne določbe: člani od 1 do 16

Št. 2000/79

Direktiva Sveta z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov)

Upoštevne določbe: člani od 2 do 3, Priloga

Št. 2003/88

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa

Upoštevne določbe: člani od 1 do 20 ter 22 in 23